

LUCUBRATIONES SOPHOCLEAE

SCRIPSIT

HENRICUS VAN HERWERDEN

TRAIECTI AD RHENUM,
APUD J. L. BEIJERS
MDCCCLXXXVII.

W. oct.
1185

GESCHENK

VAN DEN HEER

D^r. H van Herwerden

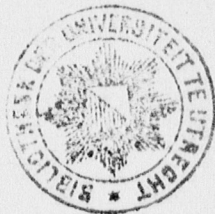

W. 8° 1185

LUCUBRATIONES SOPHOCLEAE

SCRIPSIT

HENRICUS VAN HERWERDEN

TRAIECTI AD RHENUM,
APUD J. L. BEIJERS
MDCCLXXXVII.

Sophocles est in eo poetarum Graecorum numero quos propter eximiam praestantiam semel lectos semper relegimus, quosque penitus intellegere cupientes identidem, sicubi obscura impeditaque sententia offendimur aut vocabulo inepte posito aut inconcinno numero aut migrata denique quacumque sermonis Graeci lege, philologi dormire nequimus, prius quam pro suis quisque viribus coniciendo et temptando nobis quidem ipsis multo saepius quam aliis, persaepe tamen aliis quoque varias locorum difficultates feliciter removisse videamur.

Mirandum igitur non est homines eruditos, nihil curantes volgi et semidoctorum risus ineptos, semper novos scribere commentarios criticos, quibus diligenter utentes editores, dum cauto et prudenti iudicio certa ab incertis, vera a falsis, probabilia a parum verisimilibus secernunt, novas identidem parant editiones semper propius accedentes ad eam puritatem qua immortalia opera ex ipsorum scriptorum manibus prodierunt; qui sane pulcherrimus est difficillimorum studiorum finis, digna improbo saepe labore merces. Habent autem praestantissimorum criticorum commentarii praeter cetera etiam hoc boni, ut haud raro, ubi ipsis scriptoris manum restituere non contigerit, tamen quae requiratur sententia perspicientes aliis, etiam minus doctis et acutis, veri inveniendi viam muniant aperiantque.

Mihi cur denuo in hanc arenam aliquamdiu relictam, prorsus tamen neglectam numquam, descenderem, causa exstitit lectus liber pereruditus F. W. SCHMIDTII, qui inscribitur *Kritische Studien zu den Griechischen Dramatikern*,

vol. I. Berolini a. 1886, quem virum doctum si saepius impugnasse visus ero quam laudasse, id unice huius libelli naturae tribuendum est, non obtrectandi libidini, quae in me nulla est. Saepe enim admiror ¹⁾ viri eximii doctrinam et sagacitatem, sed si omnia quae boni critici a renatis inde litteris vere emendasse sibi viderentur vera esse persuasum foret omnibus, non multum abesset ut hodie eum finem tangeremus, quem procul adhuc remotum esse scimus omnes, quemque ut umquam plene attingamus spes est exigua vel potius nulla. Contenti autem esse debemus, si particulam eorum quae nobis probabilia videantur, idoneis indicibus prorsus probamus, et non nisi coniunctis viribus quod operae pretium sit proficitur. Idem sibi dictum habento reliqui critici quorum coniecturas commemorabo, in quibus honoris causa nomino acutum Dindorfii in Sophocle edendo successorem MEKLERUM et duumviros, qui prae ceteris omnibus quot hodie

---

¹⁾ Magis etiam admirarer, si paullo minus admiraretur se ipsum sibi que placeret, et magis diligerem, si non in libri sui Praefatione mihi aliisque philologis Batavis insolenter exprobrasset furta litteraria. Licet nihil nobis arrogemus, non sumus tam pauperes ut alienis indigeamus inventis, quae pro nostris venditemus, neque adeo stulti ut nesciamus veritatem non diu latere posse. Sed enim permulti scriptorum loci ita comparati sunt, ut necessario quicumque vir mediocriter doctus et acutus hoc agat in eandem cum aliis incidat emendationem; et adeo multa in hoc genere cum olim scripta sunt tum hodie scribuntur, ut si nimia diligentia omnia perquirere velis, tempus meditandi et scribendi te ipsum deficiat. Nec sane video Germanos philologos nostratibus hac in re multo esse diligentiores, raro enim librum evolvere in quo non aut Cobeti aut Naberi aut meas coniecturas ab aliis repeti animadvertam, neque ipse Schmidtius, ut hoc meum opusculum perlegens videbit, communis culpae est exsors, qui cum popularium suorum ut Gleditschii et Mekleri, tum Blaydesii et meas coniecturas quasdam repetiverit. Sed patienter nos quidem talia ferimus, propterea quod insciis et invitis talia excidere confidimus, et loci feliciter emendati non tantum momentum esse quantum novae stellae aut legis naturalis detectae intelligentes, eiusmodi querelas absurdas esse habemus persuasissimum.

vivunt philologis bene meruerunt de tragoedia Graeca, *ΝΑΥ-
CIIUM* dico et *BLAYDESIUM*. Sed haec quidem hactenus. Ecce
nova meletemata nostra.

TRACHIN. 18 χρόνῳ δ' ἐν ὑστέρῳ μὲν, ἀσμένῃ δὲ μοι,
ὁ κλεινὸς ἦλθε Ζηνὸς Ἀλκμήνης τε παῖς.
ὃς εἰς ἀγῶνα τῷδε συμπεσὼν μάχῃς
ἐκλύεται με· καὶ τρόπον μὲν ἂν πόνων
οὐκ ἂν διείποιμ'. οὐ γὰρ οἶδ'· ἀλλ' ὅστις ἦν
θακῶν ἀταρβῆς τῆς θεᾶς, ὃδ' ἂν λέγοι.

Scio haec Deïanirae verba, quae nondum cuiquam de vitio suspecta fuisse videntur, utcumque explicari posse, sed tamen, si locum diligentius consideraveris, reperiēs quae offendant. Nam primum nullus est in tragicorum scriptis locus, quo periphrasin ἀγῶνα μάχῃς (licet procul absit ut verba iungi posse negem) satis tuearis, diversum enim quod dixit Aeschylus Agam. 1377 ἀγών — νείκης παλαιᾶς propter accedens adiectivum et quae alia ut similia afferri possint revera sunt dissimillima, deinde displicet verbum ἐκλύεσθαι citra scribendi morem absolute usurpatum et tandem parum apte dictum est τρόπον — πόνων, ubi nemo non expectaret τρόπον — μάχῃς.

His igitur rationibus permoveor ut simplici vocabulorum transpositione Sophocli reddam:

ὃς εἰς ἀγῶνα τῷδε συμπεσὼν πόνων
ἐκλύεται με· καὶ τρόπον μὲν ἂν μάχῃς
οὐκ ἂν διείποιμ'. κτέ.

Deïanirae πόνοι describuntur in praegressis.

Simili correctione indigere mihi videtur locus in Philoctete, v. 150 sqq., qui absurde me iudice e libris sic editur:

νῦν δέ μοι
λέγ', αὐλὰς ποίας ἐνεδρὸς ναίει
καὶ χῶρον τίν' ἔχει. τὸ γὰρ μοι
μαθεῖν οὐκ ἀποκαίριον,

μὴ προσπεσῶν με λάβῃ ποῖόν,
 τίς τόπος ἢ τίς ἔδρα, τίν' ἔχει στίβον,
 ἑναυλον ἢ θυραῖον.

Nulla enim est oppositio inter τόπος et ἔδρα, neque ea vocabula poni potuerunt ἐκ τοῦ παραλλήλου, et parum apte dictum est ἔχειν στίβον ἑναυλον. Non sufficit quod olim proposui Verslagen en Mededeelingen d. K. A. a. 1876. Contra nihil amplius desiderabitur, si rescriptum erit:

τίς στίβος ἢ τίς ἔδρα, τίν' ἔχει τόπον,
 ἑναυλον ἢ θυραῖον.

i. e. ὅπου ἔρχεται ἢ ὅπου καθίζει, ὅπου ἔστιν, ἔνδον ἢ θύρασιν. Quae autem de hoc loco disputat G. H. Muellerus Emend. et Int. Soph. 75 sqq. nihil me movent.

Simili olim transpositione (in quam post me incidit summus, cuius nunc mortem lugemus, philologus, Madvigius) curabam verba Aiac. 137

σὲ δ' ὅταν πληγὴ Διὸς ἢ ζαμενῆς
 λόγος ἐκ Δαναῶν κακόθρους ἐπιβῇ

scribendo πληγὴ ζαμενῆς Διὸς ἢ κτλ. Hodie vero nescio an in eadem fabula v. 685 sq. aptiore verborum ordine legendum sit:

σὺ δὲ

εὐχου θεοῖς, ἐλθοῦσα διὰ τάχους, γύναι,
 ἔσω, τελείσθαι τοῦμὸν ὦν ἐρᾷ κέαρ.

Displicet enim quod perplexe scriptum traditur

σὺ δὲ

ἔσω θεοῖς ἐλθοῦσα διὰ τάχους, γύναι,
 εὐχου τελείσθαι κτέ.

Saepe viri docti in Sophocle emendando feliciter hoc remedio usi sunt, nemo felicius quam Burgesius in Oedipo Rege, 1411 sq.

ὅπως τάχιστα πρὸς θεῶν ἔξω μέ που
 καλύψατ', ἢ φονεύσατ', ἢ θαλάσσιον

ἐκρίψατ', ἐνθα μήποτ' εἰσόψεσθ' ἔτι.

ubi, correcto ποι, ambo verba locum inter se permutare iussit. Obtemperavit nuper ei Nauckius. Nec minus probanda transpositio vocabulorum δόλος et ἔρος Elect. 197, ubi male traditum est δόλος ἦν ὁ φράσας, ἔρος ὁ κτείνας, quam aliquando proposui nesciens idem olim suasisse Wakefieldium. Plura hoc genus addere possim, sed redeamus ad Trachinias.

Trach. 86 Hyllus ait:

ἀλλ' εἰμι, μητερ' εἰ δὲ θεσφάτων ἐγώ

βάξιν κατήγδη τῶνδε, καὶ πάλαι παρῆν.

Formam Atticam παρῆν restituit Elmsleius, sed vereor ut ipsum verbum παρῆναι sit huius loci. Nam quia hoc verbum absolute positum usurpari solet de praesentia in eo loco ubi versamur, ut infra 141 et 397, poeta, si eo uti voluisset, addidisset, nisi fallor, τῷ πατρί, et quod gravius, verba tam praegressa quam sequentia indicare mihi videntur Hyllum non proficisci ut patrem, qui ubi sit ignoratur, conveniat, sed alterius instar Telemachi κατὰ πίστιν πατρός δὴν οἰχομένοιο. Expectatur igitur potius haec eius oratio: dudum sane profectus forem sive abessem, et valde inclino in eam sententiam ut Sophoclem scripsisse existimem:

ἀλλ', εἰμι, μητερ' εἰ δὲ θεσφάτων ἐγώ

βάξιν κατήγδη τῶνδε, καὶ πάλαι γ' ἄπῃ.

Trach. 94 δὲν ἀόλα νύξ ἐναριζομένα τίπτει κτε.

Affertur a Meklero (Dindorfii ed. VI Lips. 1885) Fechtii coniectura μεταμειβομένα, qua optime sententiae consulitur. Paullo tamen lenius est nec minus aptum, quod ipse a. 1876 proposui Verslagen en Mededeelingen VI, 1, pag. 26, ἐπαμειβομένα. Utra coniectura prior sit ignoro, quin altera utra vera sit vix dubito.

In eodem carmine nuper F. W. SCHMIDTIUS egregie sic emendavit v. 125 sqq.:

Φαμί γάρ οὐ σ' ἀποτρέπειν ἐλπίδα τῶν ἀγαθῶν
 χρῆναι· κἀκ' ἀλλήλητα γάρ οὐχ ὁ πάντα κραίνων βασιλεὺς
 ἐπέβαλε θνατοῖς Κρονίδας· ἀλλ' ἐπὶ πῆμα καὶ χαρὰν
 πᾶσι κυκλοῦσιν αἰὲν ἄρκτου στροφάδες κέλευθοι.

pro οὐκ -- χρῆναι σ' ἀνάληγτα γάρ οὐδ' κτλ.

Sed temere idem vir doctus haerere mihi videtur in v. 193
 οὐκ εὐμαρεῖα χρώμενος πολλῇ, γύναι.

Nempe ibi οὐ πολὺς litotes est Graecis admodum familiaris pro ἐλάχιστος. Cum autem hoc versu Nuntius respondeat Deianirae quaestioni αὐτὸς δὲ πῶς ἄπεστιν; nequaquam opus Schmidtii coniectura εὐμαρεῖα — σπουδῆς. Ceterum cf. Philoct. 284

τούτου δὲ πολλῇν εὐμαρείαν, ὦ τέκνον.

Trach. 280 ὕβριν γάρ οὐ στέργουσι οὐδὲ δαίμονες.

Rectissime οὐδὲ absurdum esse in tali sententia vidit Schmidtius, eaque ipsa causa fuit cur quondam ipse versum spurium esse suspicarer. Sed nimia molitur violentissime substituendo οὐδαμῶς θεοί. Quis enim quaeso librarius pro trito omnibus vocabulo aliud erat positurus? Sufficiebat, opinor, pro οὐδὲ reponere οὐδέν, i. e. οὐδαμῶς, quae vox utpote e monosyllabis copulata non adversatur noto Porsoni praecepto metrico et ab ipso excipitur. Possem praeterea provocare ad caesuram semiseptenariam, si hac obtinente pausa opus non esse planissime mihi constaret.

Trach. 307 ὦ δυστάλαινα, τίς ποτ' εἰ νεανίδων;

ἀνάνδρος ἢ τεκοῦσα; πρὸς μὲν γάρ φύσιν
 πάντων ἄπειρος τῶνδε, γενναία δὲ τίς.

Λίχη, τίνος ποτ' ἐστὶν ἢ ξένη βροτῶν;

Locus est admodum perplexus, nec curatur Schmidtii con-

iectura καμάτων pro πάντων, ne sic quidem si recte habeat τεκοῦσα, quod pro librorum lectione τεκνοῦσα correctum est. Si vero ipse Sophocles, non interpolator aliquis, scripsit vss. 308 et 309 vix aliter scribere potuit quam

ἄνδρος ἢ ζυγεῖσα.

Quis enim quaeso etiam mediocris poeta permisisset sibi adeo ineptam oppositionem quam haec est: virine expers an mater? Quasi vero omnes nuptae essent puerperae! Manifeste autem iusta oppositio postulat aut illud aut ἄτεκνος ἢ τεκοῦσα. Sed quidquid horum versuum auctori scribere placuit, admitti non potest Schmidtii coniectura, quippe qua recepta denuo prava haec nascitur oppositio: Pariendi quidem laborum immunis, sed generosa tamen; unde sequeretur, ut arbitror, puerperium rem esse qualem a generosa muliere haud expectes. Qualis sententia, licet non multum discrepet a scholiastae interpretatione, me iudice egregie absurda est.

Horum versuum auctor utrum φύσιν intellexerit externam speciem (cf. O. R. 740), ut interpretari solent viri docti, an potius originem (cf. Aiac. 1259. 1301), difficile dictu est. Si illud, hoc voluisse videtur: nam quod ad faciem tuam attinet, nihil horum quae nunc experiris experta es, sed nobili loco nata, parum apta breviloquentia usus pro hac oratione: nam servane sis an ingenua nihil opus habeo quaerere, si quidem nobili te loco natam nunc primum servitutis mala experiri satis me docet externa tua species. Sin vero, quod potius crediderim, φύσιν volgatiore vocabuli vi usurpavit, voluisse videtur: Nam quod attinet ad originem tuam, nihil horum antehac experta es (i. e. serva nata non es), sed nobili genere oriunda. Veruntamen, sive haec sive illa fuit auctoris mens, ambo versus Sophocle indignos iudico, neque ulla fiet summo poetae

iniuria, si totum locum istis liberatum hoc modo constitueris:

307 ὦ δυστάλαινα, τίς ποτ' εἰ νεανίδων;

311 τίς ἢ τεκούσα, τίς δ' ὁ Φιτύσας πατήρ;

310 Λίχα, τίνος ποτ' ἐστὶν ἢ ξένη βροτῶν;

312 ἔξειπ'· ἐπεὶ νῦν τῶνδε πλείστον ψυτίσα

313 βλέπουσ', ὅσῳ περ καὶ φρονεῖν δοκεῖ μόνῃ.

Probaverim enim versuum transpositionem, quam suasit BRAUNIUS in Philologo a. 1885, pag. 366. Δοκεῖ pro οἶδεν Astii est correctio.

Trach. 323 οὐ τᾶρα τῷ γε πρόσθεν οὐδὲν ἐξ Ἰσου
χρόνῳ διήσει γλῶσσαν, ἢ τις οὐδαμᾶ
προὔφηγεν οὔτε μείζον' οὔτ' ἐλάσσονα.

Verba conclamata sic tempto:

οὐ τᾶρα τῷ γε πρόσθεν ἐξ Ἰσου χρόνῳ
<στόματος> διήσει γλῶσσαν, κτῆ.

i. e. non sane, prorsus ut antehac, ore edet vocem.

Similiter Sophocles dixit O. C. 963

ὅστις Φόνους μοι καὶ γάμους καὶ ξυμφορὰς
τοῦ σοῦ διῆκας στόματος.

Ad γλῶσσαν sic dictum cf. Elect. 596 ἢ πάσαν ἴης (l. ἰσῆς)
γλῶσσαν, aliosque locos in Dindorfii lexico Soph. pag. 101 sq.

Trach. 383 ὀλοῖντο μή τι πάντες οἱ κακοί, τὰ δὲ
λαθραῖ' ὅς ἀσκεῖ μὴ πρόποντ' αὐτῷ κακά.

Nauckius coniecit:

ὀλοῖντο πάντες οἱ κακοί, μάλιστα δὲ
λαθραῖ' ὅς ἀσκεῖ μὴ πρόποντ' ἐσθλῷ κακά.

Gravis sane mutatio, quam tamen non reformidarem, si Sophocle digna exiret sententia. Sed enim e tali oratione iure efficeret Choro, qui haec loquitur, Φανερά κακὰ viro probo decora videri. Nec prorsus sufficere videtur Mekleri coniectura

πρέποντά τῳ κακῷ, licet paullo minus gravem ea sententia habeat offensionem. Si chori versus genuini sunt, non exputo quo pacto corrigi queant.

Trach. 430 Lich.

τίς ποτ' ἐστὶν ὁ ξένος;

Nunt. ὅς σοῦ παρὼν ἦκουσεν, ὡς ταύτης πόθῳ
πόλις δαμείῃ πᾶσα, κούχῃ ἢ Λυδία
πέρσειεν αὐτήν, ἀλλ' ὁ τῆσδ' ἔρωσ Φανείς.

Lich. ἄνθρωπος, ὃ δέσποιν', ἀποστήτω· τὸ γὰρ
νοσοῦντι ληρεῖν ἀνδρὸς οὐχὶ σῶφρονος.

Si recte Φανείς in vitii suspicionem vocavit Schmidtus, parum apte coniecit Φίλης, sed procul dubio rectius ξένης proposuisset. Cur autem Meklerus lectioni νοσοῦντι praeferat νοσοῦν τι, addita Stephani interpretatione nugari dicendo mendacia, prorsus non intellego. Quis enim hoc Graece ita dixerit? Semper enim τὸ ληρεῖν est νοσοῦν τι. Iubet autem Lichas nuntium removeri, dicens nolle se, sanum hominem, nugari cum insano, νοσοῦντι, i. e. πρὸς νοσοῦντα, ληρεῖν.

Nam, quod dixit Plato, εἰκὸς σοφὸν ἄνδρα μὴ ληρεῖν. Si ληρεῖν necessario referendum esset ad nuntium, conicere posset τοσόνδε ληρεῖν, sed nihil opus est.

Trach. 545 τὸ δ' αὖ ξυνοικεῖν τῇδ' ὁμοῦ τίς ἂν γυνή

δύναιτο, κοινωνοῦσα τῶν αὐτῶν γάμων;
ὁρῶ γὰρ ἦβην τὴν μὲν ἔρπουσαν πρόσω,
τὴν δὲ φθίνουσαν· ὧν ἀφαρπάζειν Φίλει
ὀφθαλμὸς ἄνθος, τῶν δ' ὑπεκτρέπει πόδα.

In liberiore structura, qua ex ὀφθαλμὸς intellegitur verbi sequentis subiectum ἄνθρωπος, haeserunt multi pro ὀφθαλμὸς alius aliud substituentes, sed speciose Weckleinius comparavit Eur. Med. 1244 ἄγ' ὦ τάλαινα χεὶρ ἐμή, λαβὲ ξίφος, λάβ', ἔρπε πρὸς

βαλβιδα λυπηραν βίου. ¹⁾ At aliae sunt difficultates. Suspectum enim est oculo tribui quod est homini proprium τὸ ἀφαρπάζειν ἄνθος, et prorsus insolite dictum ὦν pro τῶν μέν. Quod autem Wecklein v. 549 pro τῶν δ' in textum recepit coniecturam suam τότε δ', in eo egregie falli mihi videtur. Apparet enim ex vss. 545 sq. non agi de una muliere primum iuveni, deinde senescenti, sed de duabus, quarum altera (qualis Iole) in primo stet iuventutis flore, altera (ut Deïanira) vergat ad senectutem. Locum emendare nequeo, sed expectabam aliquid huiusmodi:

ὁρῶν γὰρ ἦβην τὴν μὲν ἔρπουσαν πρόσω
τὴν δὲ φθίνουσαν, φῶς ἀφαρπάζειν φιλεῖ
τὸ θάλλον ἄνθος, τὴν δ' ὑπεκτρέπει πόδα.

Partim in his sequor Blaydesium, qui servans ὦν reponit φῶς θάλλον, partim ipsum Weckleinius (Ars Soph. em. 72) τὴν conicientem pro τῶν. Cf. Emend. et interpr. Soph. G. H. MUELLERI p. 70 sq.

Trach. 555 ἦν μοι παλαιὸν δῶρον ἀρχαίου ποτὲ
θῆρος, λέβητι χαλκῷ κεκρυμμένον,
ὃ παῖς ἔτ' οὔσα τοῦ δασυστέρνου πάρα
Νέσσου φθίνοντος ἐκ φονῶν ἀνελόμην.

Locum sic scriptum fero, sed non diffiteor me malle:
ἀρχαίου πάρα | — τοῦ δασυστέρνου ποτὲ κτέ. Cf. ad Trach.
18, pag. 3.

Trach. 562 ὃς κἀμέ, τὸν πατῶν ἡνίκα στόλον
ξὺν Ἡρακλεῖ τὸ πρῶτον εὖνις ἐσπόμην, κτέ.

Posteaquam in loco manifeste corrupto olim probantibus

---

¹⁾ Nec tamen neglegendum est in loco affectu plenissimo, qualis est Euripideus, eiusmodi breviloquentiam lectorem, sive potius auditorem, haud aequè offendere.

quibusdam ἡνίκ' ἐς δόμον scribendum proposui, nuperrime Schmidtijs violentissime temptavit:

ὃς κάμει, τῶν πατρός ποτ' ἡνίκ' ἐκ στεγῶν
ξύν Ἡρακλεῖ πρὸς οἶκον εὖνις ἐσπόμεν.

Aut lenior aliqua medicina excogitanda est aut abstinenda manus; nam si in uno loco omnia verba mutare licet, actum est de re critica. Omnino autem Schmidtijs, vir sagax et eruditus, nimis indulget audacioribus istiusmodi mutationibus, ¹⁾ quilibus si uti licet, non est sane perdifficile Graece scientibus locos impeditos in ordinem redigere. Sed enim scire desideramus quid ipse scripserit Sophocles, non quid Schmidtijs aliusve vir Graece doctus et ingeniosus versus Graecos pangens scripturus fuisset. Procul tamen abest ut haec scribens contendam veterem meam coniecturam sufficere, sed Schmidtii mutationibus longe probabilior mihi videtur Weckleini sententia post versum 562 statuentis lacunam.

Trach. 621 οὐ τοι μὴ σφαλῶ γ' ἐν σοί ποτε,
τὸ μὴ οὐ τόδ' ἄγγος ὥς ἔχει δεῖξαι φέρων,
λόγων τε πίστιν ὧν ἔχεις ἐφαρμόσαι.

Pro ἐν σοί lubens cum Schmidtio legerim ἐκῶν, sed non sanius est ἔχεις, pro quo Wakefieldium θέλεις, Ottonem ἐφεῖτο (ἐφεῖτο) coniecisse video. Utroque aptius mihi videtur:

λόγων τε πίστιν ὧν ἐρεῖς ἐφαρμόσαι.

Verbum leviter depravatam est propter ἔχει in versu praegresso.

Trach. 625. Deīan. ἀλλ' οἶσθα μὲν δὴ καὶ τὰ τῆς ξένης ὁρῶν.
Lich. ὥστ' ἐκπλαγῆναι τοῦμόν ἡδονῇ κέαρ.

¹⁾ Lectoribus suis quo persuadeat scilicet, saepenumero appingit litterarum uncialium ductus ita diversos, ut ne caeco quidem librario imponere potuerint.

Responsi ratio suadet:

ὥς γ' ἐκπλαγῆναι κτέ.

i. e. οἶδα, ὥς (= ὥστε) ἐκπλαγῆναι, nam Sophocles ut poetae omnes (qui usus sequiore aetate ut poetica multa manavit in orationem pedestrem, nam quod hic illic legitur apud antiquiores prosae scriptores librariis tribuerim) saepe ὥς dixit pro ὥστε. Exemplam dabit Dindorfius in lex. Soph. p. 531 A 12.

Trach. 674 ψ γὰρ τὸν ἐνδυτήρα πέπλον ἀρτίως

ἔχριον ἀργῆτ', οἷος εὐέρφ' πόμφ,

τοῦτ' ἠφάνισται διάβορον πρὸς οὐδενὸς

τῶν ἔνδον, ἀλλ' ἐδεστὸν ἐξ αὐτοῦ φθίνει.

[καὶ ψῆ κατ' ἄκρας σπιλάδος· ὥς δ' εἰδῆς ἅπαν]

Ἦι τοῦτ' ἐπράχθη, μείζον' ἐκτενῶ λόγον.

Nisi egregie fallor, quem uncinis saepsi versiculum, qui pertinaciter omnes emendandi conatus (parum enim proficuitur corrigendo ρεῖ pro ψῆ) eludit estque hoc loco, ne quid gravius dicam, prorsus inutilis, non Sophoclis est, sed interpolatoris, qui eum finxisse videtur ope v. 697

ρεῖ πᾶν ἀδύλον καὶ κατέψηκται χθονί.

Similiter in Oedipo Rege locum 798 sqq.

στείχων δ' ἰκνοῦμαι τούσδε τοὺς χώρους ἐν οἷς

σὺ τὸν τύραννον τοῦτον ὀλλυσθαὶ λέγεις.

[καὶ σοι, γύναι, τᾶληθές ἐξερω. τριπλῆς]

ὅτ' ἢ κελεύθου τῆσδ' ὁδοιπορῶν πέλας,

ἐνταῦθα κτέ.

versiculum καὶ — τριπλῆς, quem ignorat prima Laurentiani libri manus, interpolaverunt, fortasse ibi ut in Trachiniarum loco temere haerentes in asyndeto. Cf. Nauck. — Pro ἔνδον teneo quod olim proposui ἐκτός, in vicino autem v. 683 παρηκα θεσμῶν οὐδέν' pro οὐδέν legendum esse dudum observavi, et laetus nunc video idem placere Schmidtio.

Trach. 692 κἄθ' ἡκα συμπτύξας' ἀλαμπές ἡλίου
κοίλῳ ζυγαστρῷ δῶρον, ὥσπερ εἶδετε.

Sine controversia corrigendum ὥπερ, nam τὸ ζυγαστρον quidem viderat Chorus, sed non viderat Deianiram tingentem vestem eamque condentem in cista, quae κατ' οἶκον κρυφῇ se fecisse modo dixit v. 689.

Trach. 714 τὸν γὰρ βαλόντ' ἄτρακτον οἶδα καὶ θεὸν
Χεῖρωνα πημήναντα, χῶνπερ ἂν θίγῃ
φθειρόνθ' ἅπαντα· κνωδάλου δὲ τοῦδ' ὅδε
σφαγῶν διελθὼν ἰὸς αἵματος μέλας
πῶς οὐκ ὀλεῖ καὶ τόνδε;

V. 716 scripsi ut emendarunt Frohlichius et Hensius pro
φθείρει τὰ πάντα, sed depravata restant verba αἵματος μέλας.
Sententiae autem ratio suadet:

κνωδάλου δὲ τοῦδ' ὅδε
σφαγῶν διελθὼν ἰὸς αἵματος βαφῇ
πῶς οὐκ ὀλεῖ καὶ τόνδε;

Trach. 729 τοιαῦτα δ' ἂν λέξειεν οὐχ ὁ τοῦ κακοῦ
κοινωνός, ἀλλ' ὃ μηδὲν ἐστ' οἴκοι βαρύ.

Usitatus quidem foret αὐτῷ, quod requirit Schmidtius, nec tamen improbable videtur poetam usurpasse οἴκοι pro ἰδίᾳ, cum pervolgato scribendi more οἰκείος pro ἰδίου poni constet. Quod mox idem v. 738 πρὸς γ' ἐμοῦ στυγούμενον mutat in προυσελεῖς σύ τοι μ' ἄγαν id propter mutandi audaciam vereor ut cuiquam sit persuasurus. Aliud quaerendum.

Trach. 746 αὐτὸς βαρεῖαν ξυμφορὰν ἐν ὀμμασιν
πατρός δεδोरκῶς κοῦ κατὰ γλῶσσαν κλύων.

Tam propter mirum praepositionis κατὰ usum quam propter constantem dicendi consuetudinem Sophoclem scripsisse suspicor:

κούκ ἀπὸ γλώσσης κλύων.

Cf. O. C. 747 et Aesch. Agam. 813, ad quem locum vide alia huius formulae exempla collecta a Blomfieldio in glossario. Cf. Dindorf. in Thesaurο, vol. II pag. 659.

Trach. 756 μέλλονται δ' αὐτῷ πολυθύτους τεύχειν σφαγὰς
κῆρυξ ἀπ' οἰκῶν ἵκετ' οἰκεῖος Λίχας,
τὸ σὸν φέρων δώρημα, θανάσιμον πέπλον.

Suspectum est οἰκεῖος, sed languet etiam οὐ κενός, quod a se coniectum recepit Meklerus, veruntamen longe aptior est ea coniectura quam εὐκαιρος, quod proposuit Schmidtus. Absurde enim is qui cui fert θανάσιμον πέπλον opportune huic venire dicitur. Loci ratio requirere videtur vocabulum quale est ἀψορρος, quod tamen a tradita lectione nimis distat, quam quod confidenter suadere ausim. Quaerant alii.

Trach. 798 ὦ παῖ, πρόσελθε, μὴ φύγῃς τούμὸν κακόν,
μηδ' εἰ σε χρεὶ θανόντι συνθανεῖν ἐμοί.

Imo vero θνήσκοντι, quod labem suscepit e sequenti Infinitivo. Nam hic certe participio Aoristi non eadem venia parata est, quae multis esse videtur v. 1111

καὶ ζῶν κακουργοὺς καὶ θανὼν ἐτεισάμην.

ubi Schmidt temptat σῶς — κάσθενῶν, Blaydes ζῶν — κάκυνέων, quod praetulerim.

Trach. 857 ἃ τότε θοῶν νύμφαν
ἄγαγες ἀπ' αἰπεινᾶς
τάνδ' Οἰχαλίας αἰχμᾶ.

Ante X annos (Verslagen a. 1876, II 6, 1, pag. 28 sq.) correxī ἃ τ' ὀλεθρίαν νύμφαν, quae verissima, ut arbitror, emendatio aut latuit aut male spreta est. Nunc eandem commendat Schmidtus Krit. Stud. pag. 225, qui meam esse ignorat. Coniecturis enim quam conviciis cum viro docto certare malo.

Trach. 866 ἔχει τις οὐκ ἄσημον, ἀλλὰ δυστυχῇ
κακῶτον εἶσω.

Recte Walterus εὐφημον coniecisse videtur, sed praeterea suspectum habeo δυστυχῇ, pro quo expectes δύσθροον, i. e. δύσφημον. Cf. Aesch. Pers. 940, 1076. Pind. Pyth. IV 63.

Trach. 873 Τί δ' ὦ γεραίά, καινοποιήθ' ἐν λέγεις;

Verbum καινοποιεῖν eodem iure Sophocles formare potuit, quo infra v. 891 dixit χειροποιεῖται. Moneo ob Schmidtium, qui verbum temere sollicitat.

Trach. 878 τάλαιν' ὀλεθρία· τίνι τρόπῳ θανεῖν σφε φῆς;

Ὀλεθρία depravatam esse olim monui coniciens ὀλεθρου, sed neque hoc hodie mihi placet neque quae alii coniecerunt δῆτα, ἔΦριξα, ὀλωλε. Praetulerim certe:

τάλαιν', ὀλεῖς με· τίνι τρόπῳ κτέ.

i. e. τοῖσδε τοῖς λόγοις, ut plene dicitur Philoct. 1388. Sic Elect. 831 ἀπολεῖς significat perdes me, si ita loqui perges, et saepe sic apud Aristophanem tam addito quam omisso pronomine. Possis etiam:

τάλαιν', ὀλωλα· κτλ.

ut exclamat Tecmessa Aiac. 896, cognita mariti morte.

Trach. 901 καὶ παῖδ' ἐν αὐλαῖς εἶδε κοῖλα δέμνια | στορνυθ'.

Leni sane mutatione Meklerus coniecit ἐκηλα, quod probarem, si constaret sic dici potuisse lectum, ἐν ᾧ ἐκηλον ἔστιν εὐδαι. Nunc, si quid mutandum, equidem praetulerim μαλακά.

Trach. 914 ἐπεὶ δὲ τῶνδ' ἔλῃξεν, ἐξαίφνης σφ' ὀρῶ

τὸν Ἡράκλειον θάλαμον εισορμωμένην.

καγὼ λαθραῖον ὄμμ' ἐπεσκιασμένην

φρούρου· ὀρῶ δὲ τὴν γυναῖκα κτέ.

Aptius, nisi fallor, pro καγὼ scribetur καὶ γάρ.

Trach. 934 ὅψ' ἐκδιδαχθεῖς τῶν κατ' οἶκον οὐνεκα
ἄκουσα πρὸς τοῦ Θηρόος ἔρξειεν τάδε.

In Verslagen l. l. pag. 29 e Scholiastae interpretatione efficiebam Sophoclem scripsisse *κλαπεῖσα*, i. e. *ἐξαπατηθεῖσα*. Lenius quidem, sed dubito num melius, deinde Heimrichius indidem coniecit *ἀλοῦσα*, quod mihi quidem non addito *ἀπάτῃ* vel *δόλῳ* non satis clare dictum videtur, nec dissentientem habeo Schmidium, qui ipse pag. 228 *κλύουσ' ἀνοσίου Θηρόος* proposuit, quod neque a Scholiasta lectum est et temere sollicitat verba sana πρὸς τοῦ. Scio *ἄκουσα* non ita facile abire potuisse in *κλαπεῖσα*, quae Aoristi Passivi forma legitur Thuc. VII 85. Plat. Rep. pag. 413 et Xen. Hell. V 4, 12, et etiam difficilior in *κλεφθεῖσα*, quo Aoristo utitur Euripides Or. 1580. Sed, quod olim monui, *ἄκουσα* glossematis speciem habet, quo recepto ut fit in textum, vocabulum infra scriptum, id quod sexcenties factum novimus, facile potuit oblitterari.

Trach. 953 γίνοιτ' ἔπουρος ἐστιῶτις αὔρα,
ἥτις μ' ἀποικίσειεν ἐκ τόπων, ὅπως
τὸν Δῖον ἄλκιμον γόνον
μὴ ταρβαλέα θάνοιμι
μοῦνον εἰσιδοῦσ' ἄφαρ.

Pro *ἐκ τόπων* aut *ἐκποδῶν* corrigendum esse aut *ἐκτόπιον* (ccl. O. R. 119 et O. C. 1340) olim monui. Pro *μοῦνον* Weckleinius reposuit G. H. Muelleri coniecturam *μῶλυν*, ¹⁾ aptum sane vocabulum, quod nullum quidem antiquum habet fideiusorem et Hesychii seriorumque poetarum auctoritate nititur, sed tamen quodammodo commendatur participio *μεμω-*

¹⁾ Ubi *μῶλυν* proposuerit ignoro, nam in Emendationibus et Interpr. pag. 73 duobus post me annis meae coniecturae ignarus commendavit et ipse *μαῦρον*.

λυσμένος, quo Sophoclem in Phaedra usum esse Hesychius auctor est. Nihilominus ut minus insolitum equidem praefero μαῦρον = ἀμαυρόν, quod proposui Verslagen l. l. pag. 29.

Trach. 1008 ἀνατέτροφας aliis locis demonstravi non, ut fieri solet, ab ἀνατρέπω, sed ab ἀνατρέφω repetendum esse Verslagen, pag. 30.

Trach. 1021 λαθίπονον δ' ὀδυνᾷν οὔτ' ἔνδοθεν οὔτε θύραθεν
ἔστι μοι ἐξανύσαι βίοτον· τοιαῦτα νέμει Ζεὺς.

Sententiae quidem satis aptum quod coniecit Hensius:

ἔστι μοι ἐκλυσιν ἐξανύσαι

sed non intellegitur causa erroris. Venit in mentem:

ἔστι μοι ἐξανύσαι τιν' ὀδόν· κτέ.

ut ὀδός hic, ut saepius alibi, usurpatum sit sensu metapho-
rico pro πόρος. Gleditschium nunc video coniecisse τι ποτόν,
quae verba parum apte exciperet quod sequitur τοιαῦτα
νέμει Ζεὺς.

Trach. 1058 κοῦ ταῦτα λόγχῃ πεδιάς, οὔθ' ὁ γηγενῆς
στρατὸς Γιγάντων.

Fac revera πεδιάδα λόγχην dici potuisse τὴν ἐν τῷ πεδίῳ
βαλλομένην, vel sic adeo obscura haec oratio est, ut multum
vereor ne mendosum sit πεΔΙΑΣ. Videndum igitur an Cicero
vertens hostilis dextra ante oculos habuerit ΔΑΙΟΣ, i. e.
λόγχῃ δᾶος. Ad formam communem cf. Eurip. Troad. 1301
et Herc. 915, ad contractam Aesch. Pers. 271. 282. 286,

Trach. 1107 ἀλλ' εὖ γέ τοι τόδ' ἴσ τε, καὶ τὸ μηδὲν ὦ
καὶ μηδὲν ἔρω, τὴν γε δράσασαν τάδε
χειρώσομαι καὶ τῶνδε.

De sanitate verborum καὶ μηδὲν ἔρω merito dubitare vide-
tur Schmidtius, haud sane inepte coniciens καὶ μηδὲν ἀρκῶ.
Fortasse tamen verbum servari potest, modo legatur:

καὶ τὸ μηδὲν ὦ

καὶ μηδὲν ἔρπω,

ut sit et ad nihilum redigar, inteream.

Similiter certe poeta locutus est Elect. 999

δαίμων δὲ τοῖς μὲν εὐτυχεῖ καθ' ἡμέραν,

ἡμῖν δ' ἀπορρεῖ καπὶ μηδὲν ἔρχεται.

cf. fr. 713, 8, ubi est varia lectio καὶ τὸ pro καπὶ.

Trach. 1126 Hyllus ἔχει γὰρ οὕτως ὥστε μὴ σιγᾶν πρέπειν.

Herc. οὐ δῆτα τοῖς γε πρόσθεν ἡμαρτημένοις,

Hyllus ἀλλ' οὐδὲ μὲν δὴ τοῖς γ' ἐφ' ἡμέραν ἐρεῖς.

Bene Schmidtius observavit ἐφ' ἡμέραν non significare posse hodie, sed ne καθ' ἡμέραν quidem, quod substituendum putat, nude positum id significat, sed quotidie. Hodie praeter σήμερον in tragoedia dicitur τῇδ' ἡμέρᾳ sive τῇδ' ἐν ἡμέρᾳ sive καθ' ἡμέραν τὴν νῦν, ut Sophocles dixit O. C. 3. Sed multo graviore corruptela hic locus laborare videtur, et neque πρόσθεν in secundo neque ἐφ' ἡμέραν aut καθ' ἡμέραν (fac significare posse hodie) in tertio versu sunt huius loci. Nam πρόσθεν abundat, quoniam dici non potuit pro ἀρτίως, et notio hodie prave ei vocabulo opponitur, quia unius diei spatio totam fabulam finire probabile est.

His rationibus adductus locum sic tempto:

Herc. οὐ δῆτα τοῖσί γε πρὸς ἔμ' ἡμαρτημένοις.

Hyll. ἀλλῶς γε μὲν δὴ τοῖς ἔπειτ' ἔρεξ' (vel ἔδρασ') ἐρεῖς.
in qua coniectura ἀλλῶς γε debetur Schmidtio.

Trach. 1130 Hyllus τέθνηκεν ἀρτίως νεοσφαγῆς.

Herc. πρὸς τοῦ; τέρας τοι διὰ κακῶν ἐθέσπισας.

Locum manifesto non sanat Schmidtii coniectura διὰ κενῶν.
Aptum foret τέρας τοι δαιμόνιον ἐθέσπισας, ut poeta loquitur Antig. 376.

Trach. 1199 γόου δὲ μηδὲν εἰσίτω δάκρυ.

Non male Schmidtius ἤκέτω coniecit, sed malim etiam ἐρπέτω ad exemplum loci, quem ipse attulit, Elect. 1231.

Trach. 1208 οὐ δῆτ' ἔγωγ', ἀλλ' ὦν ἔχω παιώνιον

καὶ μοῦνον λατῆρα [τῶν ἐμῶν] κακῶν

scil. ἐγκαλοῦμαι σε γενέσθαι. Deleatur manifestum glossema τῶν ἐμῶν, pro quo substituendum aliquod adiectivum pertinens ad κακῶν, quod quale fuerit prorsus incertum est. Multa enim conveniunt, ut ἀμηχάνων, ἀνιατῶν, δυστήτων, θανάσιμων, alia fortasse, quae nunc non veniunt mihi in mentem.

Trach. 1211 ἀλλ' εἰ φοβεῖ πρὸς τοῦτο, τᾶλλα γ' ἐργασαι.

Locum tuentur alio loco non minus suspecto O. R. 980' σὺ δ' εἰς (οὖν?) τὰ μητρὸς μὴ φοβοῦ νυμφεύματα. Hic sive τι sive που pro πρὸς conieceris, apte conieceris. Ad τι cf. Phil. 652. 1039. O. R. 644. 1364. O. C. 1331. Aiac. 329. 1314, ad τοῦ Phil. 41. El. 1473. Interdum utraque particula iungitur.

Trach. 1249 τοίγαρ ποιήσω κούκ ἀπόσωμαι, τὸ σὸν

θεοῖσι δεικνύς ἔργον· οὐ γὰρ ἂν ποτε

κακὸς Φανείην σοίγε πιστεύσας, πάτερ.

A loci sententia aberrasse videtur Schmidtius coniciens τὸδ' ὅν θεοῖσιν εὖ γνοὺς χαρτόν, vel γνοὺς ἀρεστόν et τοῖσδε pro σοίγε. Non enim intellegitur, quo pacto Hyllo subito nata sit persuasio, dis gratum esse opus, quod paullo ante δυσσεβὲς ei visum sit. Cf. 1245. Quanto vero probabilior est ea sententia, quam expressit vetus Scholiasta interpretans διαμαρτυράμενος τοὺς θεοὺς γαμήσω τὴν Ἰόλην. Ceterum verba τὸ — ἔργον vitii immunia non videntur. Expectabam fere:

τοίγαρ ποιήσω κούκ ἀπόσωμαι τὸ σόν, (σὸν δν,?)

θεοὶ τὸδ' ἴστω, ἔργον· κτλ.

Cf. O. C. 521 θεὸς ἴστω, Ant. 184. Trach. 399.

Trach. 1255

παῦλά τοι κακῶν

αὕτη. τελευτή τοῦδε τάνδρὸς ὑστάτη.

Post multa aliorum, quae enumerat, tentamina Meklerus coniecit:

τελευτή τῷδε τάνδρι φιλάτῃ.

Mihi venit in mentem:

τελευτή τῷδε τάνδρι θέσφατος.

ut est O. C. 1471 ἔκει θεσφατος βίου τελευτή.

Vide supra 79 sqq. et 1159 sqq.

PHILOCTET. 43 ἀλλ' ἢ 'πὶ φορβῆς νόστον ἐξελέλυθεν

ἢ φύλλον εἴ τι νώδυνον κάτοιδ' ἐπου.

Quod olim in Exercitationibus Criticis commendabam φορβήν, iam ante me a Burgesio correctum esse nunc ex Mekleri annotatione animadverto, qui ipse vereor ut suam coniecturam ἢ 'Φ' ἔλωρ ἐδεστών multis probaturus sit. Neque video quidni poeta hic νόστον pro ὁδόν usurpare potuerit, cum Aiac. 900 chorus, qui Aiace quaesiturus exierat, queratur ὧμοι ἐμῶν νόστων. Cf. Aristoph. Ach. 29 εἰς ἐκκλησίαν νοστών, i. e. φοιτᾶν, λέναι, ut περινοστεῖν significat περιμέναι, περιφοιτᾶν. Ad φορβήν autem cf. infra 162. 712. 1108. Ant. 775. Prorsus igitur sufficit lenissima emendatio, quam dudum in textum receptam oportuit, nisi forte praeferes, quod Schenklium coniecisse video, φορβῆ. Ego tamen de dativo multum dubito.

Philoct. 157 sq. Locum supra tractavi ad Trachin. 18 sqq.

Philoct. 253 ὥς μηδὲν εἰδὼτ' ἴσθι μ' ὦν ἀνιστορεῖς.

Dindorfius ὥς pertinere dicit ad εἰδῶτα, et facile id credas propter vs. 567

ὥς ταῦτ' ἐπίστω δρώμεν', οὐ μέλλοντ' ἔτι,

qui versus iniuria sollicitatur, et propter Aristoph. Acharn.

395 ὥς τεθνήξων ἴσθι νυνί.

Nihilominus falsa videtur ea sententia, quoniam Graecum est οἶδα s. ἐπίσταμαι τινά τι ποιοῦντα et τι δρώμενον sine ὥς, neque dubito quin vocula ὥς his locis sit causalis valeatque ἐπεὶ, s. γάρ, qnemadmodum usurpatur v. c. Aiac. 39. Oed. Col. 861. Eurip. Med. 609.

Philoct. 332 οἶμοι· φράσῃς μοι μὴ πέρα, πρὶν ἂν μάθω
πρῶτον τόδ', ἣ τέθνηχ' ὁ Πηλεΐδης γόνος;

Repetam, quae quia vere monenti nemo mihi, quod sciam, obtemperavit, quae scribebam Verslagen pag. 32.

„Tam praecedentia (ἐπεὶ γὰρ ἔσχε μοῖρ' Ἀχιλλεὺς πεσεῖν) quam „sequentia Neoptolemi verba (τέθνηκεν, ἀνδρὸς οὐδενός, θεοῦ „δ' ὕπο || τόξοισιν, ὥς λέγουσιν, ἐκ Φοίβου δαμείς) planissimè „demonstrant pro ἣ τέθνηχ', an mortuus sit, poetam de- „disse ἣ τέθνηχ', quo pacto sit mortuus. Longe alia „ratio est loci O. R. 943, quem attulit Dindorfius, qui locus „comparandus est cum Eur. Hippol. 801. Elect. 769 sq., aliis. „Cum nostro cf. Iphig. T. 549.” Eandem correctionem diu post Walterus a. 1884 profert in Philologo.

Philoct. 460 ἀλλ' ἣ πετραία Σκυρὸς ἐξαρκουῶσά μοι
ἔσται τὸ λοιπόν, ὥστε τέρπεσθαι δόμῳ.

Verbi τέρπεσθαι notio, quod sane mirandum non est, interdum vicina est notioni verbi στέργειν, contentum esse, quod luculentius apparet e loco O. C. 799, ubi mortalium miserrimus, Oedipus, ait Creonti:

ἡμᾶς δ' ἔα ζῆν ἐνθάδ'. οὐ γὰρ ἂν κακῶς
οὐδ' ὧδ' ἔχοντες ζῶμεν, εἰ τερποίμεθα.

i. e. εἰ στέργοιμεν, nec fortasse alio sensu accipienda quae dicuntur O. R. 785.

Philoct. 628. οὐκουν τάδ', ὦ παῖ, δεινὰ τὸν Λαερτιάδου
ἔμ' ἐλπίσαι ποτ' ἂν λόγοισι μαλθακοῖς
δείξαι νεῶς ἄγοντ' ἐν Ἀργείοις μέσοις;

Parum aut nihil probabilitatis habet Blaydesii coniectura πείσαντα δείξαι θέντ' κτέ. Aut fallor, aut v. 630 imperite fictus est ab impolatore ad exempla v. 609 ἔδειξ' Ἀχαιοὺς ἐς μέσον et v. 616 τὸν ἄνδρ' Ἀχαιοὺς τόνδε δηλώσειν ἄγων.

Quo versu deleto, suspicor poetam scripsisse:

Οὐκουν τὰδ', ὦ παῖ, δεινὰ τὸν Λαερτίου

ἐμ' ἐλπῖσαι <πείσειν> λόγοισι μαλθακοῖς,

i. e. οὐκουν δεινὰ, τὸν Λαερτίου ἐλπῖσαι πείσειν ἐμὲ τὰδε (i. e. ταῦτα) λόγοισι μαλθακοῖς. Notissima est formula πείθειν τινά τι, quae librariis parum familiaris saepius peperit interpolationes. Nempe post ἐλπῖσαι proclivi errore ob ductuum similitudinem perierat πείσειν, et corrector nescio quis poetae mente perspecta locum mancum ut potuit sarsisse videtur. Pronomen ὅδε a Sophocle non raro ad praegressa, οὗτος contra ad sequentia referri notum est. Cf. exempla multa apud Dindorfium Lex. Soph. s. vv.

Philoct. 660 καὶ μὴν ἔρω γε, τὸν δ' ἔρωθ' οὕτως ἔχω·

εἴ μοι θέμις, θέλοιμ' ἄν· εἰ δὲ μή, πάρες.

πάρες in tali sententia aptum non esse dudum intellectum est. Aptissimum vero erit, si scripseris:

εἰ μὴ θέμις, στέργοιμ' ἄν· εἰ δὲ, μοι πάρες.

quae corrigendi ratio probabilior videtur hae:

εἰ μὲν θέμις, θέλοιμ' ἄν· εἰ δὲ μή, φράσον.

quod olim proposui.

Philoct. 667 θάρσει· παρέσται ταῦτά σοι καὶ θιγγάνειν

καὶ δόντι δοῦναι κάξεπέυξασθαι βροτῶν

ἀρετῆς ἑκατὶ τῶνδ' ἐπιφαῦσαι μόνον.

Musgravius coniciens καὶ στόματι δοῦναι optime intellexisse videtur requiri quod respondeat verba προσκύσαι (ὥσπερ θεόν) in praegresso v. 656, sed neque προσκυνεῖν idem est quod κυνεῖν, neque adeo ridicula ratione poetam id dicere potuisse

facile credet quisquam. Cum autem eodem quo προσκυνεῖν sensu verbum δεξιόσθαι adhibuerit Aeschylus Agam. 852, haud inepte suspiceris:

Θάρσει, παρέσται ταῦτά (τῶνδ' ἐ?) σοι καὶ Σιγγάνειν
καὶ δεξιόσθαι, κἄτ' ἐπεύξασθαι κτέ.

Philoct. 690 πῶς ἄρα πανδάκρυτον οὕτω βιοτὰν κατέσχευ;

Iniuria explicant sustinuit, quod Graece foret ἠνέσχετο, sed verbum valet retinuit, i. e. οὐκ ἀπέβαλε. Sententia: qui factum ut non sua sibi manu mortem consciverit? Quare non necessaria videtur Nauckii coniectura ἀνέτλα.

Philoct. 715 δε μὴδ' οἰνοχύτου πώματος ἦσθι δεκέτει χρόνῳ,
λεύσσω δ' εἴ που γνοίῃ στατόν εἰς ὕδωρ
ἀεὶ προσενώμα.

Gleditschius bene intellegens haec sana esse non posse vel propter commemoratum in fabulae principio fontem antro Philoctetae vicinum partim praeunte Schultzio coniecit:

λεύσσω δ' εἴ που γνοίῃ σταγόν' εἰσιδών.

Σταγόνᾳ quin recte Schultzius suspicatus sit non dubito, sed εἰσιδών valde displicet. Probabilius, ni fallor, rescripseris:

λευκὸν δ', εἴ που γνοίῃ σταγόν', εἰς ὕδωρ
ἀεὶ προσενώμα.

vel potius ἀεὶ πόδ' ἐνώμα cum Wakefieldio.

Λευκὸν ὕδωρ poetis usitatum esse ignorat nemo.

His versibus in antistropa respondent hice:

726 Σπερχεῖοῦ τε παρ' ὀχθας, ἴν' ὁ χάλκασπις ἀνὴρ θεοῖς
πλάθει πᾶσιν, θείῳ πυρὶ παμφαῆς
Οἴτας ὑπὲρ ὀχθων.

In πᾶσιν, quod inepte abundat, primus haesit Hermannus, sed coniectura eius θεός || πλάθει θεοῖσιν a lenitate minus commendatur. Equidem suspicor ΠΑΣΙ, sic enim libri, leviter

depravatum esse e ΠΑΙΣ, et post syllabam ΘΕΙ excidisse ΘΥ, i. e. Θεοῦ, itaque poetae manum fuisse:

Ἰν' ὁ χάλκασπις ἀνὴρ Θεοῖς
πλάθει <Θεοῦ> παῖς, κτέ.

Philoct. 755 δεινόν γε τοῦ πίσαγμα τοῦ νοσήματος.

Neque ἐπίσαγμα, neque quod pro eo substituit Bergkiiς ἐπίσιγμα, recte intellegi posse contendo. Expectatur:

δεινόν γέ τοι τὸ πρᾶγμα τοῦ νοσήματος.
vel δεινόν γέ τοι τὸ πῆμα κτέ.
ut mox sequitur ἕως ἀνῆ

τὸ πῆμα τοῦτο τῆς νόσου.

Πρᾶγμα et multo saepius χρῆμα periphrastice cum genetivo iungi solere ne pueri quidem ignorant.

Philoct. 867 ὦ Φέγγος ὕπνου διάδοχον τό τ' ἐλπίδων
ἄπιστον οἰκούρημα τῶνδε τῶν ξένων.

Iure criticos offendit mira locutio ἐλπίδων ἄπιστον, quod non nisi artificiosam admittit interpretationem. Ingeniose coniectum video γέγηθ' ἰδῶν | ἄελπτον ἐπικούρημα. Mihi, quia custodiae notio hic aptior videtur quam auxilii, venit in mentem:

ὦ Φέγγος ὕπνου διάδοχον, τόδ' ἐλπίδων
ἄμεινον ἢν Φρούρημα τῶνδε τῶν ξένων.

Aeschylus Agam. 266 χάρμα μεῖζον ἐλπίδος.

Philoct. 921 καὶ ταῦτ' ἀληθῆ δρᾶν νοεῖς;

Incredibile est ad hunc usque diem patienter criticos et editores quod sciam omnes tulisse ἀληθῆ dictum pro ἀληθῶς. sive ὄντως. Quis Latine dici toleraret „num vera (pro re vera) haec facere cogitas?“ Adverbio tam Aeschylus quam Euripides usi sunt, quod hucusque apud Sophoclem non legitur, id casui tribuere non dubito. Cf. Mnem. VI², p. 279.

Philoct. 1001

κρᾶτ' ἐμὸν τόδ' αὐτίκα,

πέτρα πέτρας ἄνωθεν αἰμάξω πεσών.

Verbum ἐναιμάξω, quo utitur Scholiasta, nato fortasse e litteris ἄνωθ' ἐναιμάξω male divisis, veteribus saltem inauditum est, itaque Hermannus, qui haesit in πέτρα, perperam coniecit:

πέτρας ἄνωθεν <τῆσδ'> ἐναιμάξω πεσών.

Si quid mutandum, melius conicias:

<ταύτης> πέτρας ἄνωθεν αἰμάξω πεσών

vel <ἄκρας> πέτρας κτέ. Cf. Ant. 411 ἄκρων ἐκ πάγων, ubi ἐπι necessarium videri olim monui.

Philoct. 1032

πῶς θεοῖς εὐξέσθ' ἐμοῦ

πλεύσαντος αἰθεῖν ἱερά; πῶς σπένδειν ἔτι.

Mekleri coniectura, quam impedito textui intulit ἐξεστ', (cum Piersono) ἐμέ λεύσσοντά σ' αἰθεῖν ἱερά, vereor ut probari possit. Nam quod olim Dindorfius vere observavit, huius loci est tempus futurum, non praesens, et dubiae, ut leniter dicam, est Graecitatis ἐξεστὶ σε αἰθεῖν pro σοι αἰθεῖν.

Ipse olim Verslagen l.l. pag. 33 aliam viam ingressus, sic scribebam:

„Quia propter verba proxime praegressa additamentum „ἐμοῦ πλεύσαντος (requirebatur ἐμοῦ συμπλεύσαντος), propterea „quod eam cogitationem ultro supplemus, optime a poeta „omitti potuit, suspicatus sum hic interpretem poetae manum „oblitterasse, quam fuisse hance:

πῶς θεοῖσιν εὐξέτε

πλεύσαντες (velis factis) αἰθεῖν ἱερά; πῶς σπένδειν ἔτι;”

Hanc coniecturam licet nondum repudiem, fieri tamen potest ut εὐξέσθε, cuius verbi notio optime habet coniuncta cum sequentibus verbis θύειν et σπένδειν, sanum sit, et prorsus abiecto quod dixi glossemate, locus hoc modo sit redintegrandus:

πῶς θεοῖς εὐξέσθε <δὴ;

πῶς ἐξετ'> αἰθεῖν ἱερά; πῶς σπένδειν ἔτι;

Sive hoc sive illud reposuerimus, expeditam habebimus et Sophocle dignam orationem.

Philoct. 1065 μή μ' ἀντιφώνει μηδέν, ὥς στείχοντα δῆ.

Valde suspectum habeo verbum ἀντιφώνειν, quod suapte natura Dativum postulat, coniunctum cum casu quarto. Aut fallor, aut poeta dedit:

μή μ' ἀντιφώνει μηδέν ὥς στείχοντι δῆ.

Crasis μ' ἀντιφώνει significat μή ἀντιφώνει, nam neque μοι ἀντιφώνει coalescit, neque poetae Attici in senariis saltem eius pronominis diphthongum elidunt, quod semel sibi permisit, si locus sanus est, Sophocles in melicis, Aiac. 192 μή μ' ἀναξ κτέ., ubi vide Dindorfium. Non enim persuadet mihi Leeuwenius, qui nuper ad Acharnenses v. 189 statuit, ubi dicatur μ' ἀρέσκει, μ' elisione ex μοι decurtatum esse. Minus me movet Ran. 103 σὲ δὲ ταῦτ' ἀρίσκει (ubi correctum volt σοὶ ταῦτ'), quam usus satis frequens structurae cum casu quarto apud Thucydidem et Platonem, quae, si spectamus primitivam verbi ἀρέσκειν notionem, nihil habet quod magno opere miremur, ut taceam nullum certum diphthongi OI elisae apud poetas Atticos exstare exemplum.

Philoct. 1136 ὄρων μὲν αἰσχροῦς ἀπάτας, στυγνὸν δὲ Φᾶτ' ἐχθροδοπὸν,
μυρί' ἀπ' αἰσχροῶν ἀνατέλλονθ', ὅς ἐφ' ἡμῖν κᾶκ'
ἐμήσατ' Ὀδυσσεύς.

Pro Ὀδυσσεύς, quod glossator adscripsit ad ἐμήσατο, probabilius me iudice Dindorfius reposuit ὦ Ζεῦ, quam Meklerus οὐδείς. In altero versu ἀπ' αἰσχροῶν labem suscepisse videtur e voce αἰσχροῦς in versu praecedenti, neque ideo corrigenti anxie spectandi sunt apices litterarum, quod fecit Kaibelius minus apte coniciens μυρία δ' ἀθροῶν. Suadet sententia:

ὄρων μὲν αἰσχροῦς ἀπάτας, στυγνὸν δὲ Φᾶτ' ἐχθροδοπὸν
μυρί' ἐπ' ἄλλοις ἀνατέλλονθ', οἱ' ἐφ' ἡμῖν κᾶκ' ἐμήσατ', ὦ Ζεῦ.

i. e. cernens turpes eius fraudes, et odiosum inimicum infinita in alios excitantem mala, qualia in me machinatus est, o Iupiter! Ad collocationem particulae μὲν iam Wunderus attulit v. 279 sqq., et eiusmodi anomaliae saepe leguntur apud scriptores etiam pedestres. Subinde autem corripitur diphthongum in οἶος (quod ita potius οἶος scribendum erit) et cognatis vocabulis in vulgus notum est.

Philoct. 1140 ἀνδρός τοι τὸ μὲν εὖ δίκαιον εἰπεῖν,
εἰπόντος δὲ μὴ Φθονεράν
ἐξῶσαι γλώσσας ὀδύνας.

Dindorfii correctionem vulgo receptam μὲν ἔν sine ipsius commentario nemo intellegit, illo adiuti vereor ut multi prorsus intellegant. Nec hodie mihi plane satisfacit, quod quondam proposui τὸ μὲν οἱ δοκῆσαν, sed similem sententiam clarius poetam significasse puto scribendo:

ἀνδρός τοι τὸ νέμει δίκαιον εἰπεῖν κτέ.

Nέμειν pro νομίζειν Sophocli est in deliciis, ut docent plurima exempla in Dindorfii lexico Sophocleo pag. 310 A.

Philoct. 1218 ἐγὼ μὲν ἤδη καὶ πάλαι νεὼς ὁμοῦ
στείχων ἂν ἢ σοι τῆς ἐμῆς, εἰ μὴ πέλας
'Οδυσσεὰ στείχοντα τόν τ' Ἀχιλλέως
γόνον πρὸς ἡμᾶς δεῦρ' ἰόντ' ἐλεύσσομεν.

Neque ὁμοῦ Genetivo coniunctum ferri potest, neque στείχων — στείχοντα sic copulare potuit bonus poeta. Ergo quin στείχων mendosum sit dubium non est. Num putas Sophoclem per periphrasin pro νηὶ ὁμοῦ, quod metro excluderetur, scripsisse:

νεὼς ὁμοῦ

τοίχοιν κτέ.?

Si minus, aliud tu quaere. Cf. v. 1180.

Philoct. 1300. Neopt. ἀ, μηδαμῶς, μή, πρὸς Θεῶν, μεθῆς βέλος.

Phil. μεθεσ με, πρὸς Θεῶν, χεῖρα, Φίλτατον τέκνον.

Verba πρὸς Θεῶν e versu proximo male repetita expulerunt, ut fit, genuina. Corrigo:

μεθεσ μέ<θες τήν> χεῖρα, Φίλτατον τέκνον.

quae sic scripta non egebunt interprete. Sic edidi nuper in Excerptis meis e poetis Graecis, ed. altera apud Kemink (a. 1886) pag. 100.

Philoct. 1329 καὶ παῦλαν ἴσθι τῆσδε μήποτ' ἂν τυχεῖν

νόσου βαρείας, ἕως ἂν αὐτὸς ἦλιος

ταύτῃ μὲν αἶρη, τῇδε δ' αὖ δύνῃ πάλιν,

πρὶν ἂν τὰ Τροίης πεδί' ἐκὼν αὐτὸς μόλῃς

καὶ τοῖν παρ' ἡμῖν ἐντυχῶν Ἀσκληπιδάιν

νόσου μαλαχθῆς τῆσδε, κτέ.

Verba νόσου μαλαχθῆς τῆσδε gravius laborare videntur quam quae Blaydesii aut Tournieri coniecturis (μεταστῆς et ἐπαναχθῆς) sanentur. Utraque enim ratione restat absurda dicendi ratio οὔποτε παύσει τῆς νόσου, πρὶν ἂν παύσῃ τῆς νόσου. Non μαλαχθῆς igitur mendosum videtur, sed νόσου τῆσδε, quod e superscripto glossemate nasci potuit. Quibus deletis, suspicor potius:

τέχνη μαλαχθῆς (μαλαχθῆ?) τῶνδε.

Philoct. 1417

σὺ δ' ἐμῶν μύθων ἐπάκουσον.

[καὶ πρῶτα μὲν σοὶ τὰς ἐμὰς λέξω τύχας,

ὅσους πονήσας καὶ διεξελθῶν πόνους

ἀθάνατον ἀρετὴν ἔσχον, ὥς πάρεσθ' ὁρᾶν.

καὶ σοί, σάφ' ἴσθι, τοῦτ' ὀφείλεται παθεῖν,

1422 ἐκ τῶν πόνων τῶνδ' εὐκλεᾶ θέσθαι βίον].

ἐλθῶν δὲ σὺν τῷδ' ἀνδρὶ πρὸς τὸ Τρωικὸν

πόλισμα, πρῶτον μὲν νόσου παύσει λυγρᾶς κτέ.

Iniuria in ἀρετὴν haerere mihi videtur Meklerus, quod noto

usu adhiberi potuit pro δόξα ἀρετῆς s. gloriam, neque aliud voluisse horum versuum auctorem apparet e v. 1422. Sed alia sunt quibus in hoc loco iure offendaris. Primum enim, quod gravissimum est, Hércules quae v. 1418 se facturum pollicitus est, non exequitur, neque proficimus hilum cum Dindorfio aut Bergkio pro λέξω corrigendo λέγω vel δείξω, deinde vero στοιβῆς speciem praebent verba subabsurda ὡς πάρεσθ' ὁρᾶν. Aut igitur fallor, aut verba (1418) καὶ πρῶτα — (1422) Θέσθαι βίον Sophocli abiudicanda sunt, hisque deletis v. 1423 corrigendum:

ἐλθὼν σὺ σὺν τῷδ' ἀνδρὶ κτέ.

Philoct. 1431 ἀ δ' ἂν λάβῃς σὺ σκυῖλα τοῦδε τοῦ στρατοῦ,
τόξων ἐμῶν μνημεῖα πρὸς πυρὰν ἐμὴν
κόμιζε.

Postulante sententia Schneidewinus coniecit τοῦ δῆρου στρατοῦ, sed erravit in forma. Numquam enim tragicos dixisse δῆριος s. δῆρος sed δάριος s. δᾶρος, ut νάριος et νᾶρος, vere observatum est. Potius autem scripserim δαῖτου στρατοῦ quam τοῦ δᾶρου στρατοῦ, cum quia hoc minus numerosum est, tum propterea quod poetae praeferunt, ubi metrum admittit, formam trisyllabam.

ELECTR. 197 δόλος ἦν ὁ Φράσας, ἔρος ὁ κτείνας,
δεινὰν δεινῶς προφυτεύσαντες
μορφάαν, κτέ.

Incredibile cum sit μορφάαν nude positum significare posse formam sceleris, Blaydesius coniecit βουλάαν. Mihi hodie, ut olim, probabilius videtur λωβάαν, i. e. noxam, perniciem, quo vocabulo saepe usus est Sophocles. De transpositione vocum δόλος et ἔρος vide ad Trachin. 18 sqq.

Elect. 217 πολὺ γάρ τι κακῶν ὑπερεκτίσω
σᾶ δυσθύμῳ τίκτους' ἀει

ψυχᾷ πολέμους· τὰ δὲ τοῖς δυνατοῖς
οὐκ ἐρίστᾳ πλάθειν.

Alii aliter hunc locum temptarunt, nemo me iudice felicius Wakefieldio, qui hoc certe perspexit sub πλάθειν latere πλάθει. Cum tamen ita requireretur μὴ pro οὐ et cogitatio iusto obscurius enuntiata foret, corrigendum suspicor:

σὺ δ', ἐπεὶ δυνατοῖς

οὐκ ἐρίστᾳ, πλάθει.

i. e. tu vero, quia cum potentibus contendere nequit, perferet et obdura. His scriptis video Gleditschium proponere: τὸ δὲ „τοῖς δυνατοῖς οὐκ ἐρίστᾳ” λάθει, in qua quamvis ingeniosa coniectura desidero pronomen σέ.

Eletr. 226 τίνι γὰρ ποτ' ἄν, ὦ Φιλία γενέθλα,
πρόσφορον ἀκούσαιμ' ἔπος, τίνι φρονοῦντι καίρια;
ἄνετέ μ' ἄνετε, παράγοροι κτέ.

Paucis annis abhinc in Mnemosyne XII² p. 317 sq. probare conatus sum sententiam loci requirere huiusmodi correctionem:

τίνι γὰρ τὸ σόν, ὦ Φιλία γενέθλα,
πρόσφορον ἀκοῦσαι 'στ' ἔπος, τίνι φρονοῦντι καίρια; κτέ.

Elect. 328 τίν' αὖ σὺ τήνδε πρὸς θυῶνος ἐξόδοις
ἐλθοῦσα φωνεῖς, ὦ κασιγνήτη, Φάτιν;

Ferri non posse sic positum ἐλθοῦσα dudum apud me constat, itaque nunc monenti Schmidtio planissime assentior, sed quod pro eo substitutum volt οἰχνοῦσα propter huius participii post verba πρὸς θυῶνος ἐξόδοις abundantiam loci vitio non mederi aequè mihi persuasum sit. Longe aptius foret ἐθοῦσα, more tuo, quam coniecturam suam lenissimam aliquando mecum communicavit Mehlerus meus, cui nihil aliud obmovere possum quam Homericum hoc participium nusquam alibi in tragoedia repertum esse. Ipse cogitavi de reponendo

ἀλγοῦσα, dolens, moesta. Sed vide annon, cl. Antig. 1184 (πρὸς ἔξοδον στείχουσα), corrigere sufficiat πρὸς — ἐξόδους ἐλθοῦσα.

Elect. 363 ἐμοὶ γὰρ ἔστω τοῦ με μὴ λυπεῖν μόνον
βόσκημα.

Locum nescio quot modis frustra tentatum bene correxisse mihi videtur paucos ante annos vir doctus (Tournierius?) in *Révue de Philologie* scribendo:

ἐμοὶ γὰρ ἔστω, τοὺς με χρή, λυπεῖν μόνον
βόσκημα.

Egregia emendatio praeteriisse videtur Mekleri diligentiam. Volgatam scripturam tueri conatur G. H. Mueller Emend. p. 20 sq.

Elect. 379 μέλλουσι γὰρ σ', εἰ τῶνδε μὴ λήξεις γόων,
ἐνταῦθα πέμψειν ἔνθα μὴ ποθ' ἡλίου
Φέγγος προσόψει, κτέ.

Malim hic pro μὴ ποθ' legi μηκέθ', cum praesertim mox v. 383 in eadem versus sede appareat μὴποθ'.

Elect. 459 οἶμαι μὲν οὖν οἶμαί τι κάκεινῳ μέλον,
πέμψαι τὰ δ' αὐτῇ δυσπρόσοπτ' ὀνείρατα.

Violentissime Schmidtius:

δαίμων μὲν οὖν οἶμαί τις ἔστιν, ᾧ ἐμελεν κτέ.

qua coniectura temere id quod poeta et ipsa Clytaemestra ¹⁾ tribuerunt manibus Agamemnonis, nescio cui daemioni tribuitur.

Ceterum si recte vir doctus anadiplosi hic locum esse negavit, aptius conicias:

¹⁾ Haec verior nominis forma sine N tragicis nondum est ab editoribus restituta.

οἶμαι μὲν οὖν εἶναι τι κακείνῳ μέλον,
πέμψαντί γ' αὐτῇ δυσπρόσοπτ' ὀνειράτα.

Existimo rem (ultionem) etiam illi (mortuo) cordi
esse, quippe qui ei (uxori) obscena somnia miserit.
Sic O. C. 659 τοῖσδ' ἔστω μέλον.

Elect. 563 ἐροῦ δὲ τὴν κυναγὸν "Ἀρτεμιν τίνος
ποινὰς τὰ πολλὰ πνεύματ' ἔσχ' ἐν Αὐλίδι.

Verba τὰ πολλὰ πνεύματα nihil aliud significare possunt
quam ὁ μέγας χειμών, nec probari potest Hermannii inter-
pretatio „multos illos ventos qui flare ibi solent.” Qui optime
hoc perspexit Schmidtus, idcirco scribendum coniecit τίνος /
τόλμης ἀποινα πνεύματ' κτέ. Ita tamen permire Dea dicere-
tur ventos cohibuisse vel retinuisse Aulide, quasi eodem
tempore extra eius urbis fines libere flarent. Cum autem
neque in verbis τίνος ποινὰς neque in τὰ πολλὰ πνεύματα per
se spectatis quidquam reperiatur quod iure vituperes, potius
crediderim vitii sedem esse ἐν Αὐλίδι, quae vocabula olim a
glossatore adscripta genuina vocabula e textu exturbasse
suspitor. Fortasse fuit:

ἐροῦ δὲ τὴν κυναγὸν "Ἀρτεμιν, τίνος
ποινὰς τὰ πολλὰ πνεύματ' ἔσχε <τὸν σόλον>.

Ita Sophocles, eandem quam Aeschylus famam secutus, non
malaciam sed hiemem classem Graecorum retinuisse dixerit.
Cf. Agam. 145. 195 sqq. Ipsam Deam hiemem excitasse cum
omnes spectatores noverant, tum paullo post v. 570 diserte id
significatur. Neque opus erat ut Aulidem nominaret Electra,
nam etiam Clytaemestra in praegressis, ubi tetigit Iphigeniae
sacrificium, nec locum neque occasionem, quae nemo ignora-
bat, commemoravit. — Merito v. 565 damnare mihi videtur
Schmidtus, et mentione saltem dignae sunt eiusdem coniec-
turae πατῶν et πέδου pro παίζων et ποδοῖν, sed minime necesse
est cum illo v. 618, ubi editur

ἔξωρα πράσσω κούκ ἐμοὶ προσεικότα,
 corrigamus Φράζω, quandoquidem apte haec verba referri
 possunt ad Clytaemestrae orationem

ἤ τις τοιαῦτα τῇν τεκοῦσαν ὑβρίσεν
 καὶ ταῦτα τηλικούτος

unde ad πράσσω mente supplendum est τοιαῦτα τῇν τεκοῦσαν
 ὑβρίζουσα.

Elect. 655 ταῦτ', ὦ Λύκει' "Απολλων, ἴλεως κλύων
 δὸς πᾶσιν ἡμῖν ὥσπερ ἐξαιτούμεθα.

In πᾶσιν non temere haerens Schmidtius pag. 136 coniecit:
 ὦ δ' ὅ πασον ἡμῖν κτλ.

At verbum ὁπάζειν, quo nusquam Sophocles usus est, a sermone tragico, si melica carmina, quae verba epica facilius admittunt, exceperis, prorsus alienum est. Melius igitur fortasse coniecisset:

δὸς πράξιν ἡμῖν ὥσπερ ἐξαιτούμεθα.

Ad πράξιν sic usurpatum cf. Ai. 790. 792. Trach. 152. 294. Ant. 1305. Ceterum utrumque versum fortasse recte interpolatori tribuit Nauckius.

Elect. 724 ἔπειτα δ' Αἰνιᾶνος ἀνδρὸς ἄστομοι
 πῶλοι βίᾳ φέρουσιν.

Similiter Euripides Hippol. 1224

οἱ δ' ἐνδακοῦσαι στόμια πυριγενῇ γνάθοις
 βίᾳ φέρουσιν.

Scribendi tamen usus utrobique suadet βίᾳ ἢ φέρουσιν, ut monui nuper in Excerptis, pag. 68.

Elect. 749 στρατὸς δ' ὅπως ὄρᾳ νιν ἐνπεπτωκότα
 δίφρων, ἀνωλόλυξε τὸν νεανίαν, κτέ.

In Excerptis pag. 69 reposui ἀνωτότυξε, quod olim conieci cll. Aesch. Agam. 1074 et Eur. Hel. 376. Nam ὁλόλυ-

ζειν de infausto clamore ab antiquioribus non usurpabatur. ¹⁾
Ibidem v. 781 e veteri mea coniectura (Verslagen p. 12) dedi:

ἀλλ' ὁ προστατῶν

χρόνος διῆγγε μ' αἰὲν ὡς θανουμένην.

pro διῆγγε, quia χρόνος aliquem διάγειν dici non posse videtur.

Elect. 795 Clyt. οὐκ οὖν Ὀρέστης καὶ σὺ παύσετον τὰ δε;

El. πεπαύμεθ' ἡμεῖς, οὐχ ὅπως σὲ παύσομεν.

Melius quadraret Electrae responsum, si una addita littera scriberetur:

Πεπαύμεθ' ἡμεῖς, οὐχ ὅπως σφ' ἐπαύσομεν.

i. e. τὰ δε παύσομεν, ut monui l.l. pag. 70.

Elect. 812

νῦν δὲ ποῖ με χρὴ μολεῖν;

μόνη γάρ εἰμι, σοῦ τ' ἀπεστερημένη

καὶ πατρός. ἤδη δεῖ με δουλεύειν πάλιν

ἐν τοῖσιν ἐχθίστοισιν ἀνθρώπων ἐμοί

Φονεῦσι πατρός· ἄρά μοι καλῶς ἔχει;

ἀλλ' οὐ τι μὴν ἐγώ γε τοῦ λοιποῦ χρόνου

ἔσομαι ξύνοικος κτέ.

Schmidtii coniectura ἤδη δεῖ με δουλεύειν λάτριν συνοῦσαν ἐχθίστοισιν praeter mutandi audaciam duobus gravibus laborat incommodis. Nam et pleonastice dictum est δουλεύειν λάτριν, et non addito πάλιν vel αἰεί, haud satis convenit loci sententiae, quia sic haec nova Electrae conditio nihil differt ab ea qua fuit ante mortem quam putat Orestis, cuius ope se ista servitute liberatum iri speraverat.

Me si audis, versus 813 vitii plane immunis est, sed in

¹⁾ Contra vide an Aeschilo Agamemn. 586 reddendum sit:

δόμοις δὲ ταῦτα καὶ Κλυταιμνήστρᾳ (l. — στᾷ) μέλειν

εἰκὸς μάλιστα, σὺν δ' ἐπολολύζειν ἐμέ.

ubi traditum est δὲ πλουτίζειν. Cf. Arist. Eq. 616.

versu sequenti labe affecta sunt verba ἐν τοῖσιν, quam facillime corrigemus scribendo:

ἤδη δεῖ με δουλεύειν πάλιν
τοῖς <πλείστον> ἐχθίστοισιν ἀνθρώπων ἐμοί,
quemadmodum Sophocles locutus est Philoct. 631

τῆς πλείστον ἐχθίστης ἐμοί

ἐχιδνῆς

et O. C. 743 πλείστον κάκιστος, quae summi odii significatio quam sit huic loco apta nemo non intellet. Alia eius usus exempla dabit Porsonus ad Hecub. 631. Vides, cum in antiquo codice superesset ΤΟΙΣ ΕΧΘΙΣΤΟΙΣΙΝ, correctorem, ut numeris subveniret, imperite supplevisse ἐν τοῖσιν.

Elect. 846 ἐφάνη γὰρ μελέτωρ ἀμφὶ τὸν ἐν πένθει· ἐμοὶ δ' οὔτις ἔτ' ἔσθ'· κτλ.

Ὁ ἐν πένθει nihil aliud significare potest, quam ὁ πένθων, ut est supra 290 ἄλλος δ' οὔτις ἐν πένθει βορῶν; nequaquam vero ὁ πένθούμενος, itaque ab hoc loco, ubi non Alcmeon sed pater Amphiaräus verbis τὸν ἐν πένθει significatur, prorsus alienum est. Iam olim mihi nata est, et fortasse alicubi prolata, suspicio poetam alludentem ad notam fabulam de Amphiarao hiscenti terra vorato et abscondito scripsisse sive βένθει sive κεύθει, ad quam fabulam respexit supra quoque v. 838

οἶδα γὰρ ἄνακτ' Ἀμφιάρεων χρυσοδέτοις ἔρκεσι
κρυφθέντα γυναικῶν.

Quare fortasse verius est κεύθει, quod vocabulum simul inferos et sepulcrum notare potest. Cf. Eur. Hec. 1 et Soph. Ant. 818. — Iniuria vero Blaydesius sollicitare videtur μελέτωρ, quo vocabulo quamquam semel lecto nihil est sanius. Violenta quidem, sed apta, coniectura Gleditschius verba ἀμφὶ τὸν ἐν πένθει mutat in Ἀμφιάρεω παῖς· ἐπ'.

Elect. 903

ὥς εἶδον, ἐμπαίει τί μοι

ψυχῇ σύνηθες ὄμμα, Φιλτάτου βροτῶν
πάντων Ὁρέστου τοῦθ' ὄραν τεκμήριον.

In his verbis tam σύνηθες, pro quo ipsum contrarium expectes, quam ὄμμα permire dictum movet suspicionem. Venit in mentem, quod dubitabundus adscribo:

ἐσπαίει τί μοι

ψυχῇν ἄνηθες δόγμα κτέ.

percutit mihi animum insueta opinio. Δόγμα hoc sensu aliquoties usurpavit Plato, sed confidentius hoc repoterem, si alibi apud tragicos reperiretur. Ἐσπαίειν cum casu quarto iunxit Rhesi auctor v. 560. Ὁμμα facile huc devenire potuit e versu vicino 906. Sed aliorum curae hunc locum, cui nihil prosunt Blaydesii coniecturae, commendo.

Elect. 922 οὐκ οἶσθ' ὅποι γῆς οὐδ' ὅποι γνώμης φέρει.

Nemo quidquam attulit quo haec permira dicendi ratio defenderetur aut illustraretur. Quocirca legendum suspicor:

οὐκ οἶσθα δ' ὅ,τι φῆς οὐδ' ὅποι γνώμης φέρει.

cf. Excerpta.

Elect. 930

τοῦ γὰρ ἀνθρώπων ποτ' ἦν

τὰ πολλὰ πατρὸς πρὸς τὰ Φων κτερίσματα;

Schmidtii coniecturam τὰ πόμπιμα vitiosa pedis secundi incisio falsam esse evincit. Qui si iure haesit in τὰ πολλὰ, melius conicias:

τομαῖα πατρὸς πρὸς τὰ Φω (cum Blaydesio) κτερίσματα;

Aesch. Cho. 168 ὁρῶ τομαῖον τόνδε βόστρυχον τὰ Φω. Cf. Eur. Alcest. 101.

Elect. 1007 οὐ γὰρ θανεῖν ἐχθιστον, ἀλλ' ὅταν θανεῖν

χρηζῶν τις εἶτα μὴδ' τοῦτ' ἐχθ λαβεῖν.

Consensu fere criticorum hi versus damnantur, suntque

sane loco quo leguntur prorsus incongrui. Cum tamen per se spectati optimi sint et summo poeta dignissimi, non ab interpolatore ficti, sed olim e nescio quo deperdito dramate adscripti e margine in textum migrasse videntur. — Nunc video Schubertio placuisse sententiam, hos vss. olim lectos fuisse post v. 1052, contra vss. 1053 sq. ubi hodie illi leguntur, quae opinio quo pacto ei in mentem venire potuerit haudquaquam intellego.

Elect. 1009 ἀλλ' ἀντιάζω, πρὶν πανωλέθρους τὸ πᾶν
ἡμᾶς τ' ὀλέσθαι κἀξερημῶσαι γένος,
κατάσχεες ὀργήν.

Vocabula τὸ πᾶν, quae loci structura iungi vetat cum γένος et post πανωλέθρους male abundant, a correctore ad deficientem pedem supplendum additum esse suspicor. Quod si ita est, conicere possis:

ἀλλ' ἀντιάζω <δὴ σε>, πρὶν πανωλέθρους
ἡμᾶς τ' ὀλέσθαι κἀξερημῶσαι γένος,
κατασχεῖς ὀργήν.

Elect. 1035 El. ἀλλ' οὖν ἐπίστω γ' οἱ μ' ἀτιμίας ἄγεις.

Chrys. ἀτιμίας μὲν οὐ, προμηθείας δέ σου.

Schmidtus coniecit ὥς ἀτιμίας ἔχῃ, quod putat significare posse, qua de re equidem valde dubito, te infamiae servire sive studere. Sed, utut hoc est, multo leniore remedio sententiae opitulari possumus, si intacta servantes verba οἱ — ἄγεις in Chrysothemidis responso una mutata littera reponimus:

ἀτιμίας μὲν οὐ, προμηθείας δέ που.

i. e. δ' ἴσως. Quam autem necessaria sit tradita scriptura in verbis Electrae, imprimis apparet ex eiusdem quaestione subsequenti:

τῷ σῶ δικαίῳ δῆτ' ἐπισπένεσθαι με δεῖ;

et sororis responso:

ἔταν γὰρ εὖ Φρονῆς, τόθ' ἡγήσει σὺ νῶν.

Elect. 1113 Φέροντες αὐτοῦ σμικρὰ λείψαν' ἐν βραχεῖ
τεύχει θανόντος, ὡς ὀφᾶς, κομίζομεν.

Haec verba sic refingit Schmidtus:

Φθαρέντος αὐτοῦ σμικρὰ λείψαν' ἐν βραχεῖ
τεύχει φανέντες, ὡς ὀφᾶς, κομίζομεν.

In qua coniectura admodum mihi displicet additum φανέν-
τες. Si recte vir doctus vidit Φθαρέντος esse genuinam
lectionem pro Φέροντες, verisimile est θανόντος esse illius par-
ticipii glossema, quo expulso, quaerentibus quid pro eo sub-
stituendum sit nihil opus est venari litterarum similitudinem,
sed poetae id reddendum quod prae ceteris loco accommoda-
tum esse videatur. Quare potius coniecerim:

Φθαρέντος αὐτοῦ σμικρὰ λείψαν' ἐν βραχεῖ
τεύχει <κεκρυμμέν'>, ὡς ὀφᾶς, κομίζομεν.

Ita mox v. 1119 εἴπερ τόδε κέκευθεν αὐτὸν τεύχος et Trach.
556 δῶρον λέβητι χαλκῷ κεκρυμμένον.

Elect. 1169 ξὺν σοὶ μετεῖχον τῶν ἴσων.

Usitatio structura foret σοὶ μετεῖχον, sed per tmesin sic
poeta dixisse videtur pro σοὶ ξυμμετεῖχον τῶν ἴσων. Antig.
536. ὁμορροθῶ καὶ ξυμμετίσχω καὶ Φέρω τῆς αἰτίας. Nisi
forte putas σοὶ ξυμμετεῖχον esse genuinam poetae manum.

Elect. 1190. Εἰ. δούνεκ' εἰμὶ τοῖς Φονεῦσι σύντροφος.

Or. τοῖς τοῦ; πόθεν τοῦτ' ἐξεσήμενας κακόν;

Εἰ. τοῖς πατρός. εἶτα τοῖσδε δουλεύω βίᾳ.

Wexii coniecturam τοῦ ποθ'; ἐν Schmidtus sine commenta-
rio intellegi posse iure negat, sed vellem ipse commentarium
addidisset huic suae:

τοῖς τοῦ ποθ'; οἶον τοῦτ' ἐσήμενας κακόν;

Nam si recte eius mentem perspicio (quam declarare videtur appositum interrogandi signum), usurpavit *ολον* ubi sermonis proprietas requirebat *ποιον*. Quippe *ολον* exclamantis est, *ποιον* rogantis, nec sententia fert exclamationem, quia Orestes, nondum cognito Electrae responso, mali gravitatem ignorat, sed optime quaerere potuit, quantum illud malum esset, quod Electra nondum satis clare significaverat. Quod si ita est, non potuit id aliter rogare quam sic:

τοῖς τοῦ; πόσον τοῦτ' ἐξεσήμενας κακόν;

i. e. quam longe patet quod significasti malum? Semper enim malum est vivere cum occisore, sed quantum sit, hoc pendet ab occisi persona atque conditione. Quam facile vero ex ΠΟCON fieri potuit ΠΟΘΕΝ.

Elect. 1209. Or. οὐ φημ' ἑάσειν. El. ὦ τάλαιν' ἐγὼ σέθεν.
'Ορέστα, τῆς σῆς εἰ στερήσομαι ταφῆς.

Schmidtus:

Or. σοί φημ', ἔασον. αὐτὸ πάλιν λέγω, μέθες.

El. 'Ορέστα, τῆς σῆς καὶ στερήσομαι τέφρας.

Prioris versus difficultates recte perspexit et peringeniose remove studuit vir doctissimus, sed omnino repudiandum, quod in sequenti reponit *τέφρας*, quo vocabulo numquam tragici usi sunt, excepta satyrica Euripidis fabula Cyclope, in qua v. 641 de ligni cinere adhibitum est. Constanter autem tragici usurpant *σποδός*, in hac ipsa fabula Sophocles vss. 758. 1122. 1159. 1198. — Praeterea non video quid in tradita lectione sit reprehendendum. Quidni enim Electra, erepta sibi urna, quereretur se iam fratris sepeliendi occasione privatum iri? Nonne urna condenda erat in sepulcro, eaque sepultura *ταφή* dici potuit? Ceterum etiam malim per exclamationem scribere:

'Ορέστα, τῆς σῆς ἐστερήσομαι ταφῆς.

Elect. 1250. Or. *ἔξοιδα, παῖ, ταῦτ'· ἀλλ' ὅταν παρουσία
Φράζῃ, τότ' ἔργων τῶνδε μεμνήσθαι χρεών.*

Reliquis in locum depravatam coniecturis, quarum nulla mihi satisfacit, accedat haec mea:

*ἀλλ' ὅταν περ αἴσ' ἔῃ
Φράζειν, τότ' ἔργων τῶνδε μεμνήσθαι χρεών.*

Elect. 1292. *χρόνου γὰρ ἂν σοι καιρὸν ἐξείργοι λόγος.*

Duplex Schmidtii coniectura *χρόνος* — *ἐξάγοι λόγου* et *ψόγου* — *ἐξάγοι χρόνος* tribuit verbo *ἐξάγειν* significationem afferendi, quam nunquam habuit neque habere potuit. Longe praestare videntur Reiskii et Dindorfii suspensiones Scholiastae nixae interpretatione, pro *χρόνου ἔργου* vel *πόνου* corrigendum esse. Ceterum hunc versum, qui commode abesset, Sophocleum esse dubito. — Quod idem Schmidti v. 1296 pro *οὕτω* scribendum proponit *ὄρα*, haec Blaydesii coniectura est in Electrae editione a. 1873. Nec tamen ea suspicione satis expediri mihi videntur versus obscurissimi:

*οὕτω δ' ὅπως μήτηρ σε μὴ 'πιγνώσεται
Φαιδρῷ προσώπῳ νῶν ἐπελθόντοιν δόμους.*

quibus mira saltem ratione dicitur quod sententia postulat: vide autem ne laeto tuo vultu mater animadvertat nos domum venisse. Quae cogitatio quanto simplicius exprimi poterat scribendo:

*ὅπως δὲ μήτηρ σὼ γε μὴ 'παισθήσεται
Φαιδρῷ προσώπῳ νῶν ἐπελθόντοιν δόμους.*

Elect. 1358 *ξυνὼν μ' ἔλθεις οὐδ' ἔφαινες.*

Omnino facio cum iis qui ad *ἔφαινες* mente repetentes *ξυνὼν* hunc versum sanum esse existiment, nec quidquam tribuo audacissimis Schmidti coniecturis, quas, si tanti est, vide apud ipsum pag. 153 sq.

Elect. 1415 *ὦμοι πέπληγμαι. El. παῖσον, εἰ σθένεις, διπλῆν.*

Ferri non posse *εἰ σθένεις* satis manifestum est, sed non placent propositae coniecturae. Nam si cum Weckleinio legimus *εἰ στένει*, necessario concludimus Electram fratri suadere ut ne primo ictui novum addat, si non gemat Clytaemestra, sin vero cum Schmidtio substituimus ὡς σφ' ἔλγῃ vel ὡς θάλλῃ, Sophocli tribuimus quae abundant. Nec tamen ipse reperio quod mihi satisfaciat, nam εὐσθενῶς, ut εὐσθενῆς et εὐσθενεῖν, vereor ut antiqui sit sermonis. Etiam sequentia verba *εἰ γὰρ Αλγίσθῳ θ' ὁμοῦ* vix sana videntur.

Elect. 1451 *Φίλῃς γὰρ προξένου κατήνυσαν.*

Nec Clytaemestra nuntiorum πρόξενος dici potuit nec verbum *κατανύτειν* regit genetivum. Quae animadvertens Blaydesius corrigit *ἐς ξένου*, recte, nisi quod malim *ἐς ξένης*, non enim dubito quin recte Elmsleius et Dindorfius Euripidi Suppl. 96 reddiderint *ξένας θ' ὁμοῦ γυναῖκας* pro *ξένους*.

Priusquam ad aliam fabulam transeam verbo lubet monere placere mihi hodieque quas Verslagen p. 10—15 proposui coniecturas v. 37 *μητρὸς* pro *χειρὸς*, vss. 433 sq. spurios esse, v. 1260 *κατ' ἀξίαν* pro *ἀν ἀξίαν*, v. 1279 *μεγίσταν* pro *μεθέσθαι*. De aliis iam monui.

OEDIP. REG. 420 *βοῆς δὲ τῆς σῆς ποῖος οὐκ ἔσται λιμήν,
ποῖος Κιθαιρῶν οὐχὶ σύμφωνος τάχα,
ὅταν καταίσθῃ τὸν ὕμεναῖον, δν δόμοις
ἀνορμον εἰσέπλευσας, εὐπλοίας τυχῶν;
ἄλλων δὲ πλῆθος οὐκ ἐπαισθάνει κακῶν,
ἃ σ' ἐξισώσει σοί τε καὶ τοῖς σοῖς τέκνοις.*

Locum multifariam depravatum ingeniose sic temptavit Schmidtius:

*βοῆς δὲ τῆς σῆς ποῦ ποτ' οὐκ ἔσται μέλη
(vel βοῆς δὲ σῆς τίς οὐκ ἀκούσεται μέλη)*

ποῖος Κιθαίρων οὐχὶ σύμφωνος γόοις,
 ὅταν καταίσθῃ τὸν ὑμέναιον, ὃν πάλαι
 ἄνορμον εἰσέπλευσας, εὐπλοίας τυχῶν;
 λαχῶν δὲ πλῆθος οὐκ ἐπαισθάνει κακῶν,
 ἃ σ' ἐξισώσει σὺ τοκεῖ καὶ σοῖς τέκνοις.

in ultimo versu probatam plerisque Nauckii correctionem recte secutus. Bene de hoc loco Schmidium meruisse nemo facile negabit, nam βοῆς — μέλη et λαχῶν admodum probabiles sunt coniecturae. Reliqua vero tentamina sunt eiusmodi, ut nequaquam probari posse mihi videantur. Nam in primis versibus, sive priorem sive posteriorem, quae iusto violentior est, adoptamus coniecturam, laborat ratio syntactica, quandoquidem neque ἔσται usurpatum in priore versu existendi notione in sequenti mente repeti potest ut verbum auxiliare, neque omnino ex ἀκούσεται cogitatione assumi potest in altero versu ἔσται. Fac autem syntaxin Graecam hanc poetae permisisse licentiam, vel sic versum ποῖος Κιθαίρων κτέ. intellegi posse vehementer nego. Mons enim, quippe ἄφωνος, nulli rei nec personae σύμφωνος dici potest. Sonum quidem repercutit sed hoc Graece dicitur ἀντηχεῖν, non συμφωνεῖν, ut arbitror. Quod vero non minus grave est, imo rei caput, numquam Oedipus Cithaeronem adibit, ut eiulatibus suis montem, ubi expositus fuit, impleat, sed in hac fabula Thebis manebit, unde ne rugientis quidem leonis sonum montem longe dissitum tangere posse equid opus est affirmare?

Ergo nihil ex mea quidem sententia est certius quam non tantum λιμήν, sed etiam Κιθαίρων veterum librariorum incuria esse depravatam. Suspicio autem Sophoclem sub Tiresiae persona respicientem ultimam huius fabulae partem (1184 sqq.) dedisse:

βοῆς δὲ τῆς σῆς ποῖ' ἄρ' οὐκ ἔσται μέλη,
 ποῖός τ' ἑταίρων οὐχὶ σύμφωνος γόος,
 ὅταν καταίσθῃ τὸν ὑμέναιον, ὃν τάλαι

ἀνορμον εἰσέπλευσας, εὐπλοίας τυχών;

λαχών δὲ πλῆθος κτέ.

Ad σύμφωνος cf. Aristoph. Av. 221. 660.

Oed. R. 566 ἀλλ' οὐκ ἔρευναν τοῦ θανόντος ἔσχετε;

Requirente sententia Dindorfius correxit κανόντος, sed paullo lenius etiam possis κανόντος. — In sequenti versu pro corrupto ἡκούσαμεν reliquis coniecturis accedat ἐφῆ-
ναμεν, sc. τὸν κανόντα. Refutare nihil opus eum qui nuper quantitatem vocalis ignorans reponebat ἡνύσαμεν (!), idque postquam evitato hoc scopulo Nauckius apte coniecit κοῦδὲν ἤνομεν. In editione mea utrumque versum fortasse non iniuria proscripsi.

Oed. R. 601 sq.

ἀλλ' οὐτ' ἐραστὴς τῆσδε τῆς γνώμης ἔφυν,

οὐτ' ἂν μετ' ἄλλου ἐρῶντος ἂν τλαίην ποτέ.

Hodie ut ante XX annos, cum hanc fabulam ederem, con-
tendo universi loci nexum postulare hanc sententiam:

ἀλλ' οὐτ' ἐραστὴς σῆς ἔφυν τυραννίδος,

οὐτ' ἂν μετ' ἄλλου ἐρῶντος ἂν σταίην ποτέ.

Conferebam Eurip. fr. 846, Rhes. 166. Herc. 65 et Herodot. III 53 et ad formulam στῆναι μετὰ τινός, stare a partibus alicuius, Eurip. Hel. 889. Cf. Thuc. III 39 ἐξήγησάν τε μετὰ τῶν πολεμιοτάτων ἡμᾶς στάντες (στάντες ἡμᾶς?) διαφθεῖραι. Nunc paullo lenius eadem sententia partim cum Heimsoethio rescripserim:

ἀλλ' οὐτ' ἐραστὴς τῆσδε σῆς ἀρχῆς ἔφυν,

οὐτ' ἂν μετ' ἄλλου ἐρῶντος ἂν σταίην ποτέ.

Neque ipse tuum istud imperium cupio neque alii (Tiresiam puta) cupienti favebo umquam. Ita verba τῆσδε σῆς ἀρχῆς aptissime opposita erunt verbis (593) ἀρχῆς ἀλύπου καὶ δυναστείας, quam privato sibi esse Creon dixerat.

Oed. R. 608 γνώμη δ' ἀδύλῳ μή με χωρὶς αἰτιῶ.

Δήλου δ' ἐλέγχου quod Schmidtius coniecit non magis quam τεκμηρίων, quod voluit Nauckius, facile sic depravari potuit. Lenius certe remedium fuerit γνώμης δὲ δήλου κτέ., i. e. sine clara sententia, re non clare perspecta. O. C. 594 διδασκ'. ἀνευ γνώμης γὰρ οὐ με χρὴ λέγειν (l. ψέγειν), antequam rem clare perspexero, bene novero. Adiectivum δῆλος interdum communis est generis, velut Med. 1197. Olim vitii sedem quaerens in χωρὶς conieci μῶρος, ut stultus, Nauckius μή με, λῶστ', ἐπαιτιῶ. Nam γνώμη ἀδύλῳ tueri videtur v. 658 σὺν ἀφανεί λόγῳ.

Oed. Reg. 715 καὶ τὸν μὲν, ὥσπερ γ' ἡ Φάτις, ξένοι ποτὲ
λησται Φονέουσ' ἐν τριπλαῖς ἀμαξίτοῖς.

Quidquid de hoc loco, in quo mihi quidem non displiceret ξένοι τινές, statuendum est, omnino repudianda novissima Schmidti coniectura ξενοκτόνοι, quod vocabulum non adhibetur de latronibus, qui viatoribus insidiantes curare non soleant civesne hi sint an peregrini, ut arbitror. Ξενοκτόνοι, ut hoc utar, erant et dicebantur Tauri (Iph. T. 53. 776), qui peregrinos ad se delatos mactabant, praeterea vero sic dicuntur qui hospites apud se degentes iugulant, ut in Hecuba Polymestor (Hec. 1247).

Oed. Reg. 719 ἔρριψεν ἄλλων χερσὶν ἄβατον εἰς ὅρος.

Non iniuria idem vir doctus ob causam metricam periculosam iudicat Nauckii coniecturam δμῶων, sed in ipsius correctione ὀπαδῶν displicet vox specialis pedisequos s. satellites significans, ubi expectatur generalis δούλων, quae non minus facile in ἄλλων depravari potuit. Legerim igitur:

ἔρριψε δούλων χερσὶν ἄβατον εἰς ὅρος.

Oed. Reg. 740. Oed.

τὸν δὲ Λάϊον Φύσιν

τίν' εἶχε φράζε, τίνα δ' ἀκμὴν ἤβης ἔχων.

Ioc. μέγας, χνοάζων ἄρτι λευκανθὲς κάρα,

μορφῆς δὲ τῆς σῆς οὐκ ἀπεστάτει πολὺ.

De corrupti loci sententia nulla potest esse dubitatio. Quae-rit Oedipus, qua fuerit Laius tum cum occisus sit corporis specie quaque aetate, et ad utramque quaestionem respondet ei uxor.

Syntacticum in primis versibus vitium viri docti curare conati sunt coniecturis *ἔτυχε*, *εἶρπε* vel *ἦλθε* pro *εἶχε*, quod me iudice sanissimum est, sed depravati tantum speciem habet ob vitium in sequentibus verbis *τίνα* — *ἔχων*, quae perabsurda mihi quaestio videtur, propterea quod *ἤβης ἀκμή* una est, neque igitur rogari potest quamnam aliquis habeat. Exigua vero, nisi fallor, mutatione versus ita restitui potest, ut tam syntaxis quam sententia constet. Nempe scribendum:

τὸν δὲ Λαῖον φύσιν

τίν' εἶχε φράζ'. ἔτ' ἦν ἀκμὴν ἤβης ἔχων;

Facillime autem ΦΡΑΖΕΤΗΝΑΚΜΗΝ abire potuit in ΦΡΑΖΕΤΙΝΑΔΑΚΜΗΝ, praesertim praegresso ΤΙΝΑ. Iocastae autem responsum recte correxisse mihi videtur Meinekius scribendo:

μέλαν χνοάζων ἄρτι λευκανθὲς κάρα· κτέ.

Oed. Reg. 750 πότερον ἔχώρει βαιὸς ἢ πολλοὺς ἔχων

ἄνδρας λοχίτας, οἳ' ἀνὴρ ἀρχηγέτης;

Nauckius *ἔχώρει μούνος* et Schmidtius *ἔχώρησ' οἷος* conicientes ut loci sententiae bene consuluerint multum vereor. Nam inepta foret me iudice haec Oedipi quaestio, an Laius, quem praesertim regem esse noverat, solus Delphos profectus esset. Rogare tantum potuit paucine an multi eum comitati essent satellites. Nec vero ad πολλοὺς, sed ad βαιὸς, respicit Iocastae responsio *πέντ' ἦσαν οἱ ξύμπαντες*, qui non hercle magnus est regi comitum numerus. Donec igitur me-

lius aliquid repertum fuerit, equidem tueor βαιός, ut sit exiguο comitatu, quemadmodum solet explicari.

Oed. Reg. 765. Oed. πῶς ἂν μῶλοι δῆθ' ἤμιν ἐν τάχει πάλιν;

loc. πάρεστιν· ἀλλὰ πρὸς τί τοῦτ' ἐφίεσαι;

Post votum (πῶς ἂν), non iussum, fortasse aptius scribetur:

ἀλλὰ πρὸς τί τοῦδ' ἐφίεσαι;

cur hoc desideras? Quod enim volgatur, significat cur ita iubes?

Oed. Reg. 819

καὶ τὰδ' οὔτις ἄλλος ἤν

ἢ 'γὼ 'π' ἐμαυτῷ τὰσδ' ἀρὰς ὁ προστιθεῖς.

Longe malim καὶ γὰρ, minus propter τὰδε, quod defendi potest (cf. Nauckius in novissima editione), quam quia vōcula ἂν sententia requiri videtur. Quapropter hoc reposui in Excerptis, pag. 69.

Oed. Reg. 951. Oed. τί μ' ἐξεπέμψω δεῦρο τῶνδε δωμάτων;

Non male Heimsoethius deletο τῶνδε coniecit δεῦρο δωμάτων πάρος. Quid vero obstat quominus lenissime corrigamus:

τί μ' ἐξεπέμψω δεῦρο τόνδε δωμάτων;

me quem vides, ut est infra 968 ἐγὼ δ' ὅδε et saepius alibi? Hoc olim proposui in edit. mea, pag. 152. Sed fortasse praestat τί δ' — τόνδε. Cf. Trach. 305 et 1013.

Oed. Reg. 917 ἀλλ' ἐστὶ τοῦ λέγοντος, εἰ φόβους λέγοι.

Iniuria me iudice hic versus sollicitatur a Nauckio et Meklero. Formulam τοῦ λέγοντος εἶναι prorsus confirmat Aristophanes Eq. 860 μὴ τοῦ λέγοντος ἴσθι..

Oed. Reg. 1036 ὥστ' ὠνομάσθης ἐκ τύχης ταύτης δς εἶ.

Inepte abundat δς εἶ, quod ipsum permire dicitur pro δς καλεῖ. Conieci ταύτης γε σύ. Ceterum fieri potest ut hic versus

cum praegresso sit spurius, quae Nauckii est sententia, quia his omissis intellegi potest v. 1037. Vide tamen, si tanti est, quae ad h. l. annotavi in editione mea pag. 158 sq.

Oed. Reg. 1156 τὸν παῖδ' ἔδωκας τῷδ' ὃν οὗτος ἱστορεῖ;

Offensionem in hoc versu, quem alii aliter corrigunt, facillime removeas mutando οὗτος, quod proclivi errore e verbis οὗτος ἱστορεῖ v. 1150 repeti potuit, in αὐτός. Ceterum utrumque pronomen saepe a librariis confundi notum est.

Oed. Reg. 1214 ἐφῆυρε σ' ἄκονθ' ὁ πάνθ' ὀρώων χρόνος

δικάζει τ' ἄγαμον γάμον πάλλαι

τεκνοῦντα καὶ τεκνούμενον.

Pro ἄκονθ' olim ἀγνώθ' corrigendum esse monui, sed non saniora sunt verba δικάζει et πάλλαι. Quod autem Gleditschius coniecit δοκάζων ἄγαμον κτέ., ut sit δοκεύων, neque apta videtur verbi notio nec probabilis forma, qua solus poeta Siculus Sophron usus esse traditur. Potius latere videtur πιφάσκει, quo epico verbo saepius usus est Aeschylus, et sub πάλλαι interiectio παπαῖ, quae in dolore significando omnibus tragicis familiaris est. Tandem γάμος τεκνοῦν quidem fortasse dici potuit, sed nullo modo τεκνοῦσθαι, unde consentaneum est utrumque participium pertinere ad Oedipum. Quare locum sic temptavi:

ἐφῆυρέ σ' (ἐφῆγέ σ' Gled.) ἀγνώθ' ὁ πάνθ' ὀρώων χρόνος,

πιφάσκει τ' ἄγαμον γάμον, παπαῖ.

τεκνοῦντα τὸν τεκνούμενον.

Ignotum te invenit quod omnia videt Tempus, ostenditque taetrum matrimonium, vae; gignentem genitum, i. e. in quo liberos procreat e matre filius.

Oed. Reg. 1290 ὡς ἐκ χθονὸς ῥίψων ἑαυτόν, οὐδ' ἔτι

μενῶν δόμοις ἀραῖος, ὡς ἠράσατο.

Nauckius coniecit μενῶν δόμοισιν ἔνοχος οἷς ἡράσατο, peius vero Schmidtius μενῶν λόγοις ἀραῖος οὕς ἡράσατο, nam δόμοις tangendum non est. Eur. Med. 608 σοῖς ἀραῖα γ' οὔσα τυγχάνω δόμοις et Iph. T. 778 ἢ σοῖς ἀραῖα δώμασιν γενήσομαι. Hoc tamen recte Schmidtius observavit ἔνοχος alienum videri a tragico sermone et servandum esse ἀραῖος. Mihi quidem prorsus sufficere videtur lenissima correctio:

μενῶν δόμοις ἀραῖος, οἷς ἡράσατο.

quae minime obscura est oratio, quia stipes sit oportet qui οἷς ad δόμοις pertinere existimet.

Oed. Reg. 1403

ὦ γάμοι, γάμοι,

ἐφύσαθ' ἡμᾶς καὶ φυτεύσαντες πάλιν
ἀνεῖτε τοῦμόν σπέρμα, κάπεδείξατε
πατέρας ἀδελφούς παῖδας, αἰμ' ἐμφύλιον,
νύμφας γυναῖκας μητέρας τε, χῶπόσα
αἴσχιστ' ἐν ἀνθρώποισιν ἔργα γίγνεται·
ἀλλ' οὐ γὰρ αὐδᾶν ἐσθ' ἂ μὴ δὲ δρᾶν καλόν,
ὅπως τάχιστα πρὸς θεῶν ἔξω με γῆς
ἐκρίψατ' ἢ φονεύσατ' κτέ.

Nauckius de coniectura sua edidit μὴδ' ὀρᾶν, ut sic paretur transitus ad sequentia. Minus tamen recte, ex mea quidem sententia. Ita enim logica ratio requireret ἀλλ' οὐ γὰρ ὀρᾶν καλόν, ἂ μὴδὲ αὐδᾶν, nec si Oedipus conspicitur, conspiciuntur eius flagitia. Aut fallor, aut plene interpungendum est post καλόν, ut nota ellipsi dicatur: Sed (de his quidem satis) enim non decet loqui quae factu turpia sunt. Cum tamen volgata scriptura significet quae ne factu quidem pulchra sunt, quod sane absurdum, vide ne Sophocles dederit:

ἀλλ' οὐ γὰρ αὐδᾶν ἐσθ' ἂ μὴ 'στι δρᾶν καλόν.

In asyndeto versus sequentis hic non magis haerendum quam v. 1413 et 1414. Imo affectui miseri regis prorsus congruum videtur.

OEDIP. COLON. 41 τίνων τὸ σεμνὸν ὄνομ' ἂν εὐξαίμην κλύων;

Naberus λέγων coniecit, ego in Excerptis pag. 76 lenius et aptius, ni fallor, reposui καλῶν, simul annotans me cogitasse de scribendo κλέων. In καλῶν nunc mecum conspirat Schmidtus pag. 187.

Oed. Col. 74. Oed. ὅσ' ἂν λέγωμεν πάνθ' ὁρῶντα λέξομεν.

Hosp. οἷσθ', ὦ ξέν', ὥς νῦν μὴ σφαλῆς; ἐπεὶ περ εἰ
γενναῖος, ὥς ἰδόντι, πλὴν τοῦ δαίμονος,
αὐτοῦ μὲν' οὐ περ κάφάνης.

Nimia ex mea quidem sententia hic moliuntur viri docti, Nauckius, mutato οἷσθ' in ἀλλ', delens verba ἐπεὶ περ — πλὴν, quae quis quaeso fuerat additurus, Hensius transponens et mutans: ἴσχυ' — δαίμονος. || ἐπεὶ περ — ἰδόντι <μοι>. Neutiquam enim video quid inepti habeat Meinekii interpretatio „Generosum te virum ostendis, sed laboras a fortuna, quae nequam se generosum in te praebuit.” Quare videndum an non corrigere sufficiat solum v. 75 scribendo:

εὖ γ', ὦ ξέν'· ὥς δ' οὖν μὴ σφαλῆς, ἐπεὶ περ εἰ κτέ.

Ad εὖ γ', quod est laudantis, cf. Philoct. 327 εὖ γ', ὦ τέκνον.

Oed. Col. 135 δν ἐγὼ λεύσσων περὶ πάν οὔπω

δύναμαι τέμενος
γινῶναι ποῦ μοί ποτε ναίει.

Gratior verborum ordo fuerit:

δν ἐγὼ λεύσσων τέμενος περὶ πάν
οὔπω δύναμαι
γινῶναι ποῦ μοί ποτε ναίει.

Oed. Col. 227 οὐδενὶ μοιριδίᾳ τίσις ἔρχεται

ὦν προπάσῃ τὸ τίνειν· ἀπάτα κτέ.

Verslagen p. 15 sq. demonstrare conabar scribendum esse:

οὐδένα μοιριδίᾳ τίσις ἔρχεται.

ἀν προπάθῃ 'ποτίνοντ'· κτλ.

nec muto sententiam.

Oed. Col. 292 ταρβεῖν μέν, ὦ γεραιέ, τάνδυμήματα
πολλή 'στ' ἀνάγκη τὰπὸ σοῦ· λόγοισι γὰρ
οὐκ ὠνόμασται βραχέσι κτλ.

Oedipi, quo respicitur a choro, oratio ita comparata est, ut fiduciam potius quam timorem excitare debuerit, quapropter nescio an Sophocles (nam τάρβος et ταρβεῖν numquam ponuntur de reverentia) non ταρβεῖν scripserit sed θαρσεῖν, quod verbum noto usu iungitur cum accusativo.

Oed. Col. 328 οὐκ ἄνευ μόχθου γέ μοι.

Μοι abundat, cum vero prima manus in codice Mediceo habeat μου, aptiorem inde lectionem του eliciebam Verslagen pag. 17.

Oed. Col. 330. Oed. ὦ σπέρμ' ὁμαιμον.

Ism. ὦ δυσάθλιαι τροφαί.

Oed. ἢ τῆσδε κάμου;

Ism. δυσμόρου τ' ἐμοῦ τρίτης.

Edi solet e Dindorfii coniectura ὦ δὺ' ἀθλία τροφά, vereor ut recte. Si enim Ismene ita dixit, vix addere potuit interrogata a patre δυσμόρου τ' ἐμοῦ τρίτης, quia sic dicens non δύο sed τρεῖς ἀθλίας τροφάς numerat. Nihilominus δυσάθλιος suspecta vox est, quae labem suscepisse videtur e sequenti δυσμόρου. Utrum substituendum sit πανάθλιοι (cf. v. 1110 et Phil. 1026) an τρις ἀθλιαί (cf. v. 372) difficile dictu est. Oedipi quaestionem necessarium reddere additum δύο, quod contendebat Dindorfius, optimo iure iam negavit Meinekius, mihi additum δύο non tantum non necessarium, sed ne tolerabile quidem videtur.

Oed. Col. 361 ἐγὼ τὰ μὲν παθήμαθ' ἀπαθον, πάτερ,
 ζητοῦσα τὴν σὴν ποῦ κατοικοίης τροφὴν,
 παρεῖσ' ἑάσω.

Cur suspecta mihi sit scriptura v. 362 satis exposui Verslagen pag. 17 sq., ubi temptabam ζητοῦσα τὴν σὴν, ποῦ κυροῖς, ἐπιστροφὴν sive ἀναστροφὴν. Hodie tamen dubito an inepta scribendi ratio prodat manum interpolatoris, et lubens versum inutilem expunxerim.

Oed. Col. 374 χῶ μὲν νεάζων καὶ χρόνῳ μείων γενῶς
 τὸν πρόσθε γεννηθέντα Πολυνείκη θρόνων
 ἀποστερίσκει, κἀξελέηλακεν πάτρας.

Suspecta non modo est mihi abundantia νεάζων καὶ — γεγῶς, sed, quod gravius, notio νεάζων, i. e. νέος ὢν, non recte opponitur τῷ πρεσβυτέρῳ, sed τῷ γέροντι, cum tamen Polynicen et ipsum iuvenem fuisse sciamus. Collato loco 1295 sq. haud inepte fortasse suspiceris sub νεάζων, latere τεχνάζων. Ita possis:

χῶ μὲν τεχνάζων, ὥς χρόνῳ μείων γεγῶς,
 vel minus grata caesura, cuius tamen permulta apud Sophoclem ceterosque tragicos reperiuntur exempla:

χῶ μὲν τεχνώμενος, χρόνῳ μείων γεγῶς, κτέ.
 qua verbi forma noster alibi uti solet. Cf. imprimis Phil. 80 et Antig. 494. Priorem tamen coniecturam ut leniorem praefero. Sententia: Alter ad malas artes, quippe natu minor (itaque regno exclusus), confugiens cett.

Oed. Col. 392 ἐν σοὶ τὰ κείνων φασὶ γίγνεσθαι κράτη.

Magis perspicuum esse φησί, scil. τὰ μαντεύματα, observabam Verslagen, p. 17.

Oed. Col. 401. Oed. ἢ δ' ὠφέλησις τίς θύρασι κειμένου;
 Inn. κείνοις ὁ τύμβος δυστυχῶν ὁ σὸς βαρὺς.

Quae coniecta esse video aut iusto violentiora sunt ut Nauckii commentum νεκρὸς ἐγκοτῶν et Rauchensteinianum τύμβος ἐκτὸς ὦν, aut obscuriora ut Mekleri suspicio κείνοισι πότμος δυστυχῶν, aut non Graeca ut δίχα τυχῶν, ubi τυγχάνων requireretur. Equidem nihil ultra expeto quam:

κείνοισι τύμβῳ δυστυχῶν ἔσει βαρύς.

Postquam τύμβῳ proclivi errore in τύμβος abiit, corrector, ut aliqua saltem exiret sententia, ἔσει in ὁ σὸς mutasse videtur.

Qui extra patriae fines sepelitur e veterum opinione τύμβῳ δυστυχῇ. Ad dativum cf. Aesch. Sept. 464. Eurip. Phoen. 406.

Oed. Col. 406 ἢ καὶ κατασκιῶσι Θηβαίᾳ κόνει;

Ambigo corrigamne καταστεγῶσι cum Gleditschio, an κατασκεπῶσι, quod etiam lenius. Cum σκεπάζειν formam antiquam esse constet, haud dubie casui tribuendum, quod κατασκεπάζειν hodie tantum occurrat apud sequiores.

Oed. Col. 443

ἀλλ' ἔπους σμικροῦ χάριν

Φυγὰς σφιν ἔξω πτωχὸς ἡλώμην ἀεὶ.

Perperam Meinekius edidit ὠλόμην, pro quo saltem debuerat ὠλλύμην, nam prorsus necessarium est imperfectum. Sed sanum videtur ἡλώμην.

Oed. Col. 511. Chor. ὅμως δ' ὦρα με πυθέσθαι.

Oed. τί τοῦτο;

Chor. τὰς δειλαίας ἀπόρου φανείσας

ἀλγυδόνας, ἃ ξυνέστας.

In hac librorum scriptura non tantum genetivus rei suspensus a πυθέσθαι propter interpositum Accusativum τί τοῦτο; mirabilis est, sed etiam offendit abundantia verborum ἀπόρου φανείσας, imprimis participii. Clarior saltem et aptior foret huiusmodi lectio:

τὰς δειλαίας ὁπόθεν φάνησαν

ἀλγυδόνας, αἷς ξυνέστας.

Lenius quidem pro ἀπόρου scribi posset ἀφ' ὅτου, nisi ea formula de tempore tantum adhiberi videretur.

Oed. Col. 588 κείνοι κομίζειν κείσ' ἀναγκάζουσί με.

Nauckius recte vitii sedem quaesivisse videtur in κομίζειν, pro quo aptum foret quod coniecit κατελθεῖν. Sed sufficere videtur lenior correctio βαδίζειν. Praeterea cum aliis prae-tulerim ἀναγκάζουσί με.

Oed. Col. 636 ἀγὼ σεβισθεὶς οὔποτ' ἐμβαλῶ χάριν

τὴν τοῦδε, χώρα δ' ἔμπαλιν κατοικιῶ.

Volgo recepta est lenis Musgravii correctio ἐμπολιν, quod tamen et parum eleganter dictum est et dubio sermone, quoniam unico loco ubi ea vox occurrit O. C. 1156

Φασὶν τιν' ἡμῖν ἄνδρα, σοὶ μὲν ἔμπολιν

οὐκ ὄντα, συγγενῇ δέ, κτέ.

depravata est et aut in σὺμπολιν mutanda, aut cum Nauckio in ὁμόπολιν (σοὶ γ' ὁμόπολιν). Hodieque unice aptum existimo quod olim proposui:

χώρα δ' ἔμπεδον κατοικιῶ.

i. e. βεβαίαν.

Oed. Col. 729 ὁρῶ τιν' ὑμᾶς ὁμμάτων εἰληφότα

Φόβον νεώρη τῆς ἐμῆς ἐπεισόδου,

Miror esse quibus placeat Tournieri coniecturam οὐ μάτην, nam omnis reliqua Creontis oratio eo tendit ut μάταιον eiusmodi timorem esse ostendat. Nondum quidquam probabilius coniectum video quam ἐμφανῶς, quod suadebam Verslagen pag. 21, ubi monui superscriptum glossema ἀπὸ τῶν ὁμμάτων pertinens ad ὁρῶ volgatae lectioni ansam dare potuisse, licet non tanta sit mutatio, ut non simplici corruptelae tribui queat.

Oed. Col. 791 ἄρ' οὐκ ἄμεινον ἢ σὺ τὰν Θήβαις Φρονῶ;
πολλῶ γ', ὅσῳ περ καὶ σαφεστέρων κλύω,
Φοίβου τε καὶ τοῦ Ζηνός, δὲ κείνου πατὴρ.

Ultimus versus qualis traditur in codd. vel mediocri poeta indignus est nec Sophocli tribui potest, quare nihil miror esse quibus spurius videatur. Cum tamen eo deleto iusto obscurior nascatur oratio, potius crediderim verba δὲ κείνου πατὴρ foede corrupta esse vel potius, cum in antiquo codice superesset ΟCΚΕΙΝ..., imperite expleta. Scribere potuit Sophocles:

Φοίβου τε καὶ τοῦ Ζηνός, δὲ κείν<ω> Φροεῖ>.

aut aliquid eiusmodi. Praeter locos laudatos a scholiasta cf. Aeschyli Eumen. 19

Διὸς προΦήτης δ' ἐστὶ Λοξίας πατρός.

Oed. Col. 866 ὅς μ', ὦ κάκιστε, ψιλὸν ὄμμα' ἀποσπάσας
πρὸς ὄμμασιν τοῖς πρόσθεν ἐξοίχει βίῃ.

Quod Verslagen, pag. 21 corripiebam ἐμψυχον, coll. O. C. 1486, Antig. 1167, Elect. 1221, nunc mea ignorans ut suum repetit Schmidtus, Krit. Stud. pag. 194 scribens „Mir scheint „ἐμψυχον ὄμμα ein dem Sophocles würdiger Ausdruck zu sein, „mit welchen der blinde Oedipus der Antigone als ein le- „benskräftiges gesundes Auge im Gegensatz zu seinen „früheren nun mehr gewissermasser Verstorbenen bezeichnen „würde.“ Gaudeo viri acuti συνεμπτώσει.

Oed. Col. 966 ἐπεὶ καθ' αὐτόν γ' οὐκ ἂν ἐξεύροις ἐμοὶ
ἁμαρτίας θνείδος οὐδέν, ἀνθ' ὅτου
τάδ' εἰς ἑμαυτὸν τοὺς ἐμούς θ' ἡμάρτανον.
ἐπεὶ διδάξον, εἴ τι θέσφατον πατρὶ
χρησμοῖσιν ἰκνεῖθ' ὥστε πρὸς παίδων θανεῖν.
πῶς ἂν δικαίως τοῦτ' θνειδίξοις ἐμοί; κτέ.

Nunc quoque ut olim (Verslagen l.l.) necessarium iudico

ἔνεθ' pro ἔνεστ' , sed verior ne gravius peccatum sit in praegresso v. 967, quem satis expeditum non esse demonstrat ipsa, quam secuntur interpretes, Wunderi interpretatio haec: „Nam quod me ipsum tangat nullum in me proferre „crimen poteris propterea quod ego haec (i. e. propter ea quae) in me meosque peccavi.” Mira sane poetae infantia! At si diligentius verba Graeca sic vertimus, „Nam „quod me quidem ipsum tangat, nullum invenias mihi peccati opprobrium, propter quod haec in me meosque peccabam”, intellegimus non illud voluisse poetam sed hoc, „Nam „quod ad me quidem ipsum attinet, nihil in meis moribus „turpe et probosum invenire poteris, quod ad ista scelera „patranda me commoverit.” Sic enim tantummodo ἀνθ' ὅτου recte explicari potest. Iam vero apparet, nisi fallor, ἀμαρτίας depravatum esse, sed eius vocabuli correctio prorsus incerta est. Intellegerem αἰσχρὸν τρόπων θνηίδος vel ἀκαθαρσίας θνηίδος vel στόμαργος ὦν θνηίδος. Quaerant alii. Mihi satis esto loci vitium indicasse. Cf. supra 270 sqq.

Oed. Col. 885 μόλετε σὺν τάχει, μόλετ', ἐπεὶ πέραν περῶσ' οἶδε δῆ.

Huius loci est πέρα, ultra (fas sc.), non πέραν, quod semper et ubique trans significat.

Oed. Col. 1164 σοὶ Φασὶν αὐτὸν ἐς λόγους ἐλθεῖν μολόντ' αἰτεῖν ἀπελθεῖν ἀσφαλῶς τῆς δεῦρ' ὁδοῦ.

Sic libri, sed volgo editur ἀπελθεῖν τ' ex Heathii coniectura, quae aperte non sufficit, quare Nauckius coniecit ἐλθεῖν θέλοντ' fortasse recte, licet elisum participium suspitione non careat, nam in solis particulis δέ et τε Sophoclem eam elisionem in fine senarii admisisse suspicor. ¹⁾ Conicere hic possis:

¹⁾ O. R. 332 fortasse ταῦτ' est glossatoris, et vera lectio: τί με || ἄλλως ἐλέγχεις;

σοι Φασιν αὐτὸν ἐς λόγους αἰτεῖν μολεῖν
 <αὐθὶς τ'> ἀπελθεῖν ἀσφαλῶς τῆς δεῦρ' ὁδοῦ.

Oed. Col. 1230 ὥς εὐτ' ἂν τὸ νέον παρῇ κούφας ἀφροσύνας φέρον,
 τίς πλαγὰ πολύμοχθος ἔξω; τίς οὐ καμάτων ἐνι;

Malim φορὸν, ferax, ut κούφας ἀφροσύνας sit genetivus singularis, qui numerus aptior videtur. Hoc proposui in Excerptis, pag. 81,

Oed. Col. 1257 ἐσθῆτι σὺν τοιᾷδε, τῆς δ' δυσφιλῆς
 γέρων γέροντι συγκατῴκηκεν πίνος
 πλευρὰν μαραίνων.

Proprium est sordibus ut corpus inquinent, non faci-
 ant ut marcescat, quocirca reponendum arbitror *μαραίνων*.

Oed. Col. 1301 ἐπεὶ γὰρ ἤλθον Ἄργος εἰς τὸ Δωρικόν,
 λαβὼν Ἀδραστον πενθερὸν ξυνωμότας
 ἔστησ' ἐμαυτῷ γῆς ὅσοιπερ Ἀπίας
 πρῶτοι κέκληνται.

Inepte his verbis ratio redditur eorum quae praecedunt,
 ubi Oedipi Furiis a Polynice certaminis de regno cum fra-
 tre sui quae exilii causa tribuitur. Procul dubio corrigendum:

ἐπεὶ δ' ἄρ' ἤλθον κτέ.

Oed. Col. 1320 ἔκτος δὲ Παρθενόπαϊος Ἀρκὰς ὄρνυται
 πιστὸς Ἀταλάντης γόνος.

Omnes socii Polynicis infra 1395 audiunt πιστοὶ σύμμαχοι,
 sed cur prae ceteris πιστὸς hic dicatur Parthenopaeus, frustra
 quaero. Potius hic expectaveram commune viris feminisque
 principibus apud tragicos epitheton *κλεινός*. Laetus nunc
 video haesisse Nauckium quoque, qui scribendum putet *κεδνός*.

Oed. Col. 1340 ὃν, εἰ σὺ τῇμῃ ξυμπαραστήσῃ Φρενί,

βραχεῖ σὺν ὀγκῷ καὶ χρόνῳ διασκεδῶ.

Pro Φρενί procul dubio sententia postulat *χερί*, quod iam Blaydesium video coniecisse. In versu sequenti non praetulerim cum Nauckio apographi Parisiensis scripturam *πόνῳ*, sed potius haereo in *ὀγκῳ*, quae vox molem sive pondus significans non solet usurpari de molestia, difficultate, negotio, labore, aerumna, qualis notio hic expectatur. Conieci:

βραχεῖ τε μόχθῳ καὶ χρόνῳ διασκεδῶ.

Ad utriusque notionis coniunctionem cf. exempla collecta a Schmidtio pag. 265. Ob positionem debilem minus arridet σὺν ὀτλῳ, quo vocabulo usi sunt Aeschylus Sept. 18 et fortasse Sophocles Trach. 17.

Oed. Col. 1418. Polyn. πῶς γὰρ αὖθις ἂν πάλιν
στράτευμ' ἄγοιμι ταύτῳ, εἰσάπαξ τρέσας;

Leniter quidem sed parum apte correctum est *τακτὸν*, inutile orationis pondus, nec vox Sophoclea. Cum sententia haec sit: quo pacto iterum exercitum colligam? teneo quod olim proposui: *στράτευμ' ἄγοιμι' ἐς ταύτῳ*, i. e. *ἀθροίζοιμι*. Sic πάντα εἰς ταύτῳ *συνάγειν* dixit Plato Soph. p. 251 D, et saepe dicitur εἰς ταύτῳ *ἐλθεῖν*, congregari, ἐν ταύτῳ *εἶναι*, similia.

Oed. Col. 1452 ὁρᾷ ὁρᾷ ταῦτ' αἰὶ χρόνος, ἐπεὶ μὲν ἕτερα,
τὰ δὲ παρ' ἡμᾶρ αὖθις αὖξων ἄνω.

Respondere his debent in antistropa v. 1469 sq.

τί μ' ἂν ἀφῆσει τέλος; δέδια δ' οὐ γὰρ ἄλιον
ἀφορμὰ ποτ', οὐκ ἄνευ ξυμφορᾶς.

Deleto in stropa priore ὁρᾷ et rescripto in antistropa τί φήσω (malim φαίνει) τέλος; Nauckius numeros satis probabiliter restituit, sed reliqua strophae quae adscripsi verba funditus depravata sunt, nec quae propositae sunt coniectu-

rae mihi quidem satisfaciunt, nisi quod certa videtur Dindorfii correctio πάντ' pro ταῦτ'. Si quid in tenebris adeo spissis perspicui potest, agitur de sortis humanae vicissitudine, qua alia deprimantur et occidant, alia tollantur et crescant. Quocirca locum conclamatum sic tempto, ut coniciam:

ὄρῳ πάντ' αἰ χρόνος ἔκλινεν ἕτερα,
τὰ δ' ἐξῆρεν αὖθις αὖξων ἄνω.

Cf. Oed. Reg. 1213 ὁ πάνθ' ὄρῳ χρόνος et Aiac. 131 ὡς ἡμέρα κλίνει τε καὶ ἀνάγει πάλιν ἅπαντα τὰν θρώπεια, et 647 sq.

Oed. Col. 1466

ἐπηξά θυμόν· οὐρανία γὰρ ἀστραπή φλέγει πάλιν.

Prorsus incredibilis est quam Dindorfius numerorum causa textui intulit formam ὀρανία. Equidem corrigam οὐλία, proclivi errore confusum cum οὐνία, i. e. οὐρανία. Cf. Aiac. 933.

Oed. Col. 1534 χοῦτως ἀδῆον τήνδ' ἐνοικήσεις πόλιν

σπαρτῶν ὑπ' ἀνδρῶν.

Quia ἀδῆος significat οὐ δεδωμένος, necessario corrigendum σπαρτῶν ὑπ' ἀνδρῶν. Plerumque adiectiva similiter composita iunguntur cum nudo genetivo, velut Antig. 848 Φίλων ἀκλαυτος, quae structura hic metro excludebatur.

Oed. Col. 1653 ἔπειτα μέντοι βαιὸν οὐδὲ σὺν χρόνῳ

ὀρῶμεν αὐτὸν γῆν τε προσκυνούσθ' ἅμα κτέ.

Valde suspectum habeo βαιὸν dictum pro μετὰ μικρόν, nec ἔπειτα βαιὸν dici potuisse videtur pro οὐ πολὺ ὕστερον, ut putant. Legendum suspicor:

ἔπειτα δὲ μετὰ βαιὸν κτέ.

Oed. Col. 1673 ὥτινε τὸν πολὺν

ἄλλοτε μὲν πόνον ἔμπεδον εἶχομεν,

ἐν πυμάτῳ δ' ἀλόγιστα παροίσομεν

ιδόντε καὶ παθόντε.

Arndtius coniecit ἀλόγιστ' ἀπελάυσαμεν. Aut hoc verum videtur aut ἀλόγιστ' ἐκυρήσαμεν, sive ἀλόγιστα κυρήσαμεν, quod nunc occupatum video a Gleditschio.

ANTIGON. 168 καπεὶ δῶλετ' ἀμφὶ τοὺς κείνων ἔτι
παῖδας μένοντας ἐμπέδους φρονήμασιν.

Quia planissime constat poetam pro κείνων dedisse κείνου, scil. Oedipodis, consentaneum est ut vocula sequens ἔτι non sit genuina. Quod autem auctore Brunckio pro eo substitutum est τότε prorsus otiose additur. Aliquanto probabilius scribemus, ut arbitror,

ἀμφὶ τοὺς κείνου <διπλοῦς>

παῖδας κτέ.

Cf. Elect. 539 ἐκείνῳ παῖδες οὐκ ἦσαν διπλοῖ;

Antig. 187 οὐτ' ἂν φίλον ποτ' ἄνδρα δυσμενῆ πόλεως
θείμην ἐμαυτῷ, τοῦτο γινώσκων ὅτι
ἢδ' ἐστὶν ἡ σφύζουσα, καὶ ταύτης ἐπι
πλέοντες ὀρθῆς τοῖς φίλους ποιοῦμεθα.

Omnis huius loci difficultas evanescit, si pro τοὺς reponimus θεοῦς. „Neque enim umquam, Creon inquit, hominem „reipublicae infestum amicum mihi reddam, probe tenens ab „illa pendere nostram salutem nosque illam navis instar recte „gubernantes deos nobis conciliare amicos.” Creonem ad deorum, εὐνομίας praesidum, amicitiam provocare huius moribus egregie convenire mihi videtur, nec video quid huic meae coniecturae, verbo olim significatae, merito obverti possit. Quod nuperrime coniecit Meklerus πλοῦς καλοῦς ποιοῦμεθα, immanis ea foret tautologia, quam poeta elegantissimus non facile admissurus fuisset, id quod virum eximium praeteriisse miror. Nihil vero opus erat ut poeta imaginem adeo tritam, ut in vitae communis usum transierit, qua civitas navi comparatur, continuaret.

Antig. 211. Vide infra ad v. 1098.

Antig. 260

καὶ ἐγγίγνεται

πληγὴ τελευτᾷ, οὐδ' ὁ κωλύσων παρῆν.

Admodum suspectum est πληγὴ sine exemplo adhibitum pro πληγαί, qui numerus de pugnantis utique necessarius videtur. Vide ne ea vox e glossemate fluxerit scripto supra substantivum μάχη, quod poetam posuisse suspicor. Nisi forte praeferas πλήγματα τελευτῶντ', quae est vox Sophoclea. Cf. v. 250. 1283 et Trach. 522.

Antig. 282 λέγεις γὰρ οὐκ ἀνεκτά, δαίμονας λεγὼν

πρόνοιαν ἴσχειν τοῦδε τοῦ νεκροῦ περί.

πότερον ὑπερτιμῶντες ὡς εὐεργέτην

ἐκρυπτον αὐτόν, ὅστις ἀμφικίονας

ναοὺς πυρώσων ἤλθε κἀναθήματα

καὶ γῆν ἐκείνων καὶ νόμους διασκηδῶν;

ἢ τοὺς κακοὺς τιμῶντας εἰσορᾷς Θεοὺς.

Fieri potest ut Nauckius merito ultimum versum ut spurium notaverit, sed minime probaverim reliquam viri ingeniosi de hoc loco crisin, qui praeterea rescripto ὑπερτιμῶντας et Sophocli abiudicatis verbis ἐκρυπτον αὐτόν locum sic temptat:

πότερον ὑπερτιμῶντας ὡς εὐεργέτην,

ναοὺς ἐκείνων ὅστις ἀμφικίονας

καὶ γῆν πυρώσων ἤλθε κἀναθήματα;

e qua coniectura pessime, me iudice, quae volgo apte coniuncta sunt ναοὺς — κἀναθήματα distrahuntur interiectis verbis καὶ — πυρώσων. Argumentum autem, quo utitur ad damnanda verba ἐκρυπτον αὐτόν, quod scilicet Sophocles nudo verbo κρύπτειν uti non potuerit pro eo quod est θάπτειν, nullius mihi videtur momenti, quia, si recte locum intellego, poeta eo verbo usus est eadem notione quam semper habet, τοῦ ἀφανίζειν. Respiciuntur enim nuntii verba v. 254 ὁ μὲν γὰρ ἡ φάνιστο, τυμβήρης μὲν οὐ, κτλ., quae res choro v. 278

Θεήλατος videtur. — In v. 287 valde mihi abblanditur Todtii coniectura κενώσων, i. e. ἐρημώσων, pro ἐκείνων, et si νόμους διασκεδῶν non satis defenditur loco O. C. 620, qua de re fortasse recte dubitat Nauckius, in promptu est conicere quod olim proposui δόμους. Cf. Av. 1053 τῷ κάδῳ διασκεδῶ. — V. 296 felicissima est et nescio an recipienda sit Nauckii coniectura κακῶν ἔναυσμ' pro κακὸν νόμισμ'.

Antig. 386 ὁδ' ἐκ δόμων ἀψορρος εἰς δέον περᾶ.

Cum in codice Mediceo non sic legatur, sed εἰς μέσον, Nauckius rescripsit εἰς καιρόν. Eodem sensu possis εἰς καλόν. Cf. O. R. 78 sq.

Antig. 374

μήτ' ἐμοὶ παρέστιος

γένοιτο μήτ' ἴσον φρονῶν δς τὰδ' ἔρδει.

Sub ἴσον φρονῶν aliud latere crediderim. Sententiae aptum foret κοινόπλους vel συνθύτης, vel ἴσην περῶν, i. e. συνοδοίπορος, sed frustra quaero quod traditae lectioni sit simillimum. Quaerat alius!

Antig. 485 εἰ ταῦτ' ἀνατεῖ τῇδε κείσεται κράτη.

Vereor ne Nauckius iniuria suspicetur ἑάσεται. Multum enim dubito num recte dicas ἑᾶν τι ἀνατεῖ, quia id verbum cum adiectivis iungi solet, non cum adverbiiis. Nec haereo in κείσεται. Ut enim τίθεσθαι est sibi ponere, constituere, ita Futurum exactum formae passivae κείσεται, constituta erunt, huic loco videtur accommodatissimum.

Antig. 504

τούτοις τοῦτο πᾶσιν ἀνδάνειν

λέγοιτ' ἄν, εἰ μὴ γλῶσσαν ἐγκλήροι Φόβος.

Simplicissima haec verba corrigendi ratio videtur, si scribimus:

τούτοις τοῦτο πᾶσιν ἀνδάνειν

γυνοίης ἄν, κτλ.

Antig. 700 τοιάδ' ἐρεμνὴ σῖγ' ἐπέρχεται Φάτις.

Legendum videri ὑπέρχεται dixi in Excerptis pag. 94, itaque ante Schmidium.

Antig. 743. Haemon. οὐ γὰρ δίκαιά σ' ἐξαμαρτάνονθ' ὀρώ.

Creon. ἀμαρτάνω γὰρ τὰς ἐμὰς ἀρχὰς σέβων;

Quia nemo nisi ὀξύμωρος dici potest δίκαια ἀμαρτάνειν, sane prima specie mirum videtur Sophoclem ita scripsisse, cum exigua mutatione reponi possit

οὐ γὰρ τι βαιὰ σ' ἐξαμαρτάνονθ' ὀρώ.

i. e. non enim, opinor, leve est quod peccare te video. Cf. Dindorf. Lex. Soph. p. 363 A.

Cave tamen quidquam mutes. Nam insolentius poetam scribere coegit quod per totum paene dialogum apparet artificium, ut identidem ad vocem ab altero interlocutore usurpatam alter orationem suam conformet. Hic autem Sophocles δίκαια posuit ob δίκης in versu praegresso, ἐξαμαρτάνοντα vero ob ἀμαρτάνω in sequenti.

Antig. 857 ἔμνας ἀλγεινοτάτας ἐμοὶ μερίμνας,

πατὴρ τριπόλιστον οἶτον

τοῦ τε πρόπαντος

ἀμετέρου πότμου

κλεινοῖς Λαβδακίδαισιν.

Horum versuum difficultates clare, ut solet, exposuit in novissima editione Nauckius. Admissa Blaydesii coniectura ἔμνας (cf. Philoct. 1170 et Eur. Alc. 878) temptare lubet:

ἔμνας ἀλγεινοτάτας ἐμοὶ μερίμνας,

πατὴρ τριπόλιστον (?) οἶτον

τόν τε πρόπαντος

ἀμετέρου δόμου

κοινὸν Λαβδακίδαισιν.

Τριπόλιστον sive τριπόλητον, ut corrigit Dindorfius, quod

scholiasta explicat πολλάκις ἀναπεπολημένον, itaque πολυθρύ-
λητον, sanum esse neque aio nec nego. Si depravatum est,
haud inepte fortasse conicias τριπάλαιστον, quo respiciatur
ad chori verba (856) πατρῶν δ' ἐκτίνεις τιν' ἄθλον. De
sequentibus verbis fortasse non plane inutile est monere (si-
lere enim videntur commentatores) Antigonam existimare
esse necessitudinem quandam inter incestas parentum nuptias
et suam fratrisque circa matrimonium infelicitatem.

Antig. 966 παρὰ δὲ κυανέων σπιλάδων διδύμας ἄλως
ἄκται Βοσπόρια ἢ δ' ὁ Θρηκῶν
Σαλμυδησός, ἢν' ἀγχίπολις Ἄρης κτέ.

Schneidewinus numeros corrigere conatus est scribendo
διδύμας πέτρας, sed non placet σπιλάδων — πέτρας, et in libro-
rum scriptura κυανέων πελάγεων (σπιλάδων Wieseleri est cor-
rectio) πετρῶν διδύμας ἄλως non dubitandum quin πετρῶν sit
glossema vocabuli praecedentis. Mihi non displiceat:

παρὰ δὲ κυανέων σπιλάδων διδυμάδων
ἄκτὰ Βοσπορία ὅστι καὶ ὁ Θρηκῶν
Σαλμυδησός, ἢν' κτλ.

Antig. 1034 κούδὲ μαντικῆς
ἄπρακτος ὑμῖν εἰμί.

Quod coniecit Stephanus ἀπρατος cum manifesto non suf-
ficiat, Pallis ἀπρωτος, ἀγευστος autem Nauckius proposuerunt.
Cogitari etiam potest de scribendo ἀτάρακτος, sive ἀθρακ-
τος. O. R. 484 δεινά με νοῦν δεινὰ ταρασσει σοφὸς οἰνοζέτας.

Antig. 1096 τό τ' εἰκαθεῖν γὰρ δεινόν, ἀντιστάντα δὲ
ἀτῇ πατάξαι θυμὸν ἐν δεινῷ πάρα.

Vetus emendatio δεινῶν πέρα pro δεινῷ πάρα satis certa vi-
detur, reliqua correctio incerta. Temptavit ingeniose, ut sem-
per, Nauckius:

ἄτῃ παλαῖσαι δεινὰ καὶ δεινῶν πέρα.

Sed πατάξαι fieri potest ut sanum sit et videndum annon sufficiat scribere:

ἄτῃ πατάξαι τοὺς ἐμοὺς δεινῶν πέρα.

Sed obnitendo meos pessum dare longe peius est. Agi enim de suorum perniciē satis Creon intellegebat e Tiresiae verbis 1066 sq.

ἐν οἷσι τῶν σῶν αὐτὸς ἐκ σπλάγχχνων ἕνα
νέκυν νεκρῶν ἀμοιβὸν ἀντιδοῦς ἔσσει.

et ex iis quae idem dixerat v. 1078 sq.

Φανεῖ γὰρ οὐ μακροῦ χρόνου τριβὴ
ἀνδρῶν γυναικῶν σοῖς δόμοις κωκύματα.

Qui quatuor subsecuntur vss. 1080—1083, si genuini sint, transponendos esse ad priorem Tiresiae orationem post v. 1022 monui Verslagen, pag. 9.

Antig. 1098 εὐβουλίας δεῖ, παῖ Μενοικέως Κρέον.

Iniuria me iudice pro λακτεῖν, quod errore repetitum e fine v. 1095, ex apographo recepta est lectio Κρέον, manifestum glossema, quia Graeci πατρώθεν aliquem alloquentes ipsius nomen sine causa addere non consueverunt, et optimo iure, sicubi, ut hoc utar, apud Platonem legitur ὃ παῖ Σωφρονίσκον Σώκρατες vel ὃ παῖ Κλεινίου Ἀλκιβιάδῃ, interpretibus meliores critici reddere solent Σώκρατες et Ἀλκιβιάδῃ. Deficientem pedem certa emendatione nemo restituet, sed apte conici potest:

εὐβουλίας δεῖ <’ν τοῖσδε>, παῖ Μενοικέως.

Possis etiam inserere ταῦτα, vel in fine senarii τάδε.

At dixerit quispiam, in ipsa Antigona supra v. 211 totidem verbis scriptum exstat

σοὶ ταῦτ’ ἀρέσκει, παῖ Μενοικέως Κρέον,
τὸν τῇδε δύσγουν καὶ τὸν εὐμενῇ πύλει.

Respondeo ipsum verbum sequentem argumento esse ibi

quoque Κρέον esse scioli emblemata et poetam, quod olim intellexit Schneidewinus, scripsisse:

σοὶ ταῦτ' ἀρέσκει, παῖ Μενοιτιάδῃς, <ποιεῖν>

τὸν τῇδε δύνουν καὶ τὸν εὐμενῇ πόλει.

quae correctio mihi quidem probatur prae reliquis omnibus, quas propositas esse video.

Plurima huius quem dixi usus exempla suppeditabit Dindorfii lexicon Sophocleum sub vocibus παῖς (p. 379A) et τέκνον (p. 469 B sq.).

Alia ratio est eorum locorum ubi spectatorum gratia nomen additum est, velut in Philoctetae initio, ubi est Ἀχιλλέως παῖ Νεοπτόλεμε, quod nomen in sequentibus vss. 50, 542. 1237 omissum videbis. Suspicionem vacant loci ubi nomen praecedit: Aiac. 331 Τέκμησσα — παῖ Τελεύταντος et Trach. 665. Cf. Aiac. 91. Acrius instantis denique est Phil. 1261 σὺ δ' ὦ Ποίαντος παῖ, Φιλοκτήτην λέγω, | ἔξελθ'.

Antig. 1165.

τὰς γὰρ ἡδονὰς

ὅταν προδῶσιν ἄνδρες, οὐ τίς μ' ἐγὼ

ζῆν τοῦτον, ἀλλ' ἐμψυχὸν ἡγοῦμαι νεκρόν.

Vere Meinekius οὐ τίς μ' ἐγὼ correxisse videtur, sed etiam reliqua scriptura merito displicuit quibusdam, cum praesertim codex Laurentianus exhibeat ἀνδρός. Parum tamen arridet Mekleri suspicio προδῶ σῶμ' ἀνδρός, nisi quod προδῶ requiram et ego, sed ita si scribere liceat:

τὰς γὰρ ἡδονὰς

ὅταν <βίου> προδῶ τις, οὐ τίς μ' ἐγὼ

ζῆν τοῦτον, ἀλλ' ἐμψυχὸν ἡγοῦμαι νεκρόν.

In huiusmodi saltem versibus Sophocleam elegantiam agnosco.

Ant. 1178. Chor. ὦ μάντι, τοῦτος ὡς ἄρ' ὄρθον ἔγυσας.

Non potuit ipse Tiresias quae praedixerat ἀνύτειν, i. e. ad effectum perducere, nam hoc dei est. Expectamus sen-

tentiam τοῦτος ὡς ἀρ' ὀρθὸν ἐλεξας, itaque conicio, sed post Tournierum, ut plagulam corrigens animadverto, poetam scripsisse:

ὦ μάντι, τοῦτος ὡς ἀρ' ὀρθὸν ἤνεσας

locutum, ut saepius fecit Aeschylus. Nec longe abludit quod ipse scripsit Philoct. 1366

ὦ δεινὸν αἶνον αἰνέσας. ¹⁾

Antig. 1214 παιδὸς με σαίνει Φθόγγος.

Semper suspectam habui h. l. σαίνει, et laetus video Schmidium proponere μ' ἰκάνει. Ipse et de hoc verbo cogitaveram et de corrigendo με βαίνει. Eur. Hipp. 1371 καὶ νῦν μ' ὀδύνα βαίνει. Supra v. 1209 de voce est περιβαίνει et v. 1187 καὶ με Φθογγὸς — βάλλει δι' ὤτων.

Antig. 1224 εὐνῆς ἀποιμῶζοντα τῆς κάτω Φθοράν.

καὶ πατὴρ ἐργα καὶ τὸ δύστηνον λέχος.

Versum priorem depravatum esse vidit Gleditschius, qui coniecit τῆς αὐτοῦ Φθοράν. In hac tamen verborum compositione εὐνῆς — Φθοράν, quia Φθορά usurpari solebat de vitio illato mulieri, melius, ni fallor, poeta a vocis simplicis usu abstinisset. Quare fortasse praestat corrigere:

εὐνῆς ἀποιμῶζοντα τὴν καταΦθοράν.

Vocabulo usi sunt Aeschylus et Euripides, et verbo καταΦθεῖρειν Sophocles quoque O. R. 331. Quod autem iam in Exercit. Criticis pag. 121 pro λέχος proposui λάχος, postea ut suum repetivit G. H. Mueller Em. Soph. p. 60.

Antig. 1246

ἐλπίσιν δὲ βέσκομαι

ἄχῃ τέκνου κλύουσιν ἐς πόλιν γόους

οὐκ ἀξιώσιν, κτέ.

¹⁾ Vide an similiter corrigendus sit locus O. C. 453 sq.

μαντεῖ' ἀκούων — || παλαίφαθ' ἀμοι Φοῖβος ἤνυσέν ποτε, ubi Nauckius proposuit ἐχρησεν.

Ambigi potest sitne corrigendum cum Blaydesio *ἐξανήσειν*, an *ἐξαύσειν*, quod conici potest collato Trachin. 565. Illa tamen correctio, quamvis paullo minus lenis, fieri potest ut praeferenda sit.

Antig. 1251. Chor. *ἐμοὶ δ' οὖν ἢ τ' ἄγαν σιγὴ βαρὺ
δοκεῖ προσεῖναι χὴ μάτην πολλὴ βοή.*

Malim aut *βάρος* aut *προσοῦσα*.

Antig. 1258 *μή τι καὶ κατὰ σκότον
κρυφῇ καλύπτει καρδίᾳ θυμουμένη.*

Pro *θυμουμένη*, quod sententia repudiat, Pallis coniecit *πονουμένη*, sed verbo *πονεῖσθαι* pro *πονεῖν* (si Perf. pass. part. Trach. 985 in carmine melico exceperis) tragici non utuntur. Mihi in mentem venit *θολουμένη*, i. e. *ταραττομένη*, cl. Euripid. Alc. 1066 *θολοὶ δὲ καρδίαν* (scil. *τὴν ἐμήν*).

Antig. 1339 *ἀγοιτ' ἂν μάταιον ἄνδρ' ἐκποδῶν,
ὅς, ὦ παῖ, σέ τ' οὐχ ἐκὼν ἔκτανον,
σέ τ' αὖ τάνδ', ὦ μοι μέλεος, οὐδ' ἔχω
ὅπῃ πρὸς πότερον ἴδω, πᾶ κλιθῶ· πάντα γὰρ
λέχρια τὰ δ' ἐν χεροῖν, τὰ δ' ἐπὶ κρατὶ μοι
πότμος δυσκόμιστος εἰσήλατο.*

Ambigit Nauckius utrum *πᾶ κλιθῶ* (certa est Musgravii correctio pro *πᾶ καὶ θῶ*) an *πάντα γὰρ* postulante metro recidendum sit. Equidem *πάντα γὰρ* longe potius quam *πᾶ κλιθῶ*; quod nemo de suo additurus erat, interpolatoris esse crediderim. Sed fortasse rectius Kayserum secutus Meklerus delevit *ἴδω, πᾶ*, nec displicet Gleditschii coniectura *πρόστροπος*, ut fuerit *οὐδ' ἔχω || ὅπῃ πρόστροπος κλιθῶ· πάντα γὰρ*. In sequentibus autem aperte non sufficit metrica correctio *λέχρια τὰν χεροῖν*, quia *λέχρια*, quod nemo intellegit, procul dubio mendosum est, nec apte haec verba cum sequentibus copulantur. Conieci:

σχέτλια τὰν χεροῖν, ὅτ' ἐπὶ κρατὶ μοι
πότμος δυσκόμιστος εἰσῆλατο.

Misera sunt praesentia, quandoquidem cett. Ad
ὅτε causale cf. supra v. 170 quaeque plurima exempla Din-
dorfius affert in Lexico Sophocleo s. v.

Hanc plagulam corrigens video in Antigona superesse quae
suis locis annotare neglexerim.

Antig. 1088 Tiresias e colloquio cum Creonte discedens ait:

ὦ παῖ, σὺ δ' ἡμᾶς ἀπαγε πρὸς δόμους, ἵνα
τὸν θυμὸν οὗτος ἐς νεωτέρους ἀΦῇ,
καὶ γυνῶ τρέφειν τὴν γλῶσσαν ἡσυχαιτέραν
τὸν νοῦν τ' ἀμείνω τῶν φρενῶν ἢ νῦν φέρει.

Irae indulgere et simul linguam mentemque moderatam
gerere nemo potest, itaque sine controversia corrigendum
est ἢ γυνῶ τρέφειν κτέ. In sequenti versu teneo quod olim
conieci τρέφει pro φέρει, sed praeterea lubens legerim, col-
lato Aristoph. Lys. 432:

τὸν νοῦν τ' ἀμείνω τὰς φρένας θ' ὦν νῦν τρέφει.

Antig. 1221 τὴν μὲν κρεμαστὴν αὐχένος κατείδομεν,

βρόχῳ μιτῶδει σινδόνης καθημμένην,
τὸν δ' ἀμφὶ μέσση περιπετῇ προσκείμενον, κτέ.

Haec verba vix satis expedita videntur. Nam si intranti-
bus Creontis comitibus antrum, Antigona adhuc pendebat,
non intellegitur quo pacto mediam amplexus Haemon ei po-
tuerit προσκείσθαι, nec magis perspicua sunt verba (1238 sqq.)

καὶ Φυσιῶν ὀξείαν ἐκβάλλει ροὴν
λευκῇ παρειᾷ Φοινίου σταλάγματος.
κεῖται δὲ νεκρὸς περὶ νεκρῷ, κτέ.

Apparet igitur, Haemonem sponsae cadaver laqueo sol-
visse, sed ea res poetae fuerat significanda. Quod qua ratione
fecerit fortasse alius reperiet. Nam sive refingimus:

τὸν δ' αὖ λυθρεῖσθαι περιπετῇ προσκείμενον, κτέ.
sive lenius sic:

τὸν δ' ἀμφὶ μέσση περιπετῇ προκειμένη, κτέ.
coll. supra 1101 et Aiac. 1059, non tollitur difficultas.

Antig. 1235

ἐπενταθεις

ἤρεισε πλευραῖς μέσσον ἔγχος, κτέ.

Pro μέσσον merito suspecto Nauckius coniecit πηκτόν, quod tamen dubito num satis tueatur locus Aiac. 907, ubi additur ἐν χθονί. Ipse in Excerptis dedi Θηκτόν, tragicis familiare gladii epitheton. Quod Pallis coniecit δισσόν pro διστομόν dictum exemplo caret, nec probabile est propter 1233.

Verbo hic repetam propositas mihi Verslagen l. l. coniecturas in Oed. Reg. et Antigona.

Oed. Reg. 409 κλύοντα λέξαι pro ἴσ' ἀντιλέξαι. — Ant. 782 νέων δε ἐν στήθεσι πίπτεις pro Ἐρως δε ἐν κτήμασι πίπτεις. — V. 647 deleto glossemate ὕψ' ἡδονῆς, supplebam τὰς <παρούσας σοι> φρένας, cl. Trach. 736 sq. et Ar. Eq. 1119 sq. — V. 802 μαλερῶν pro τὰ δ' ὀρῶν, quod tamen vide quo pacto tueatur Nauckius in editione novissima. V. 906 ἐσῆπετο pro ἐτήκετο. De aliis iam monui.

Aiac. 196

ἐχθρῶν δ' ὕβρις

ἀτάρβητος ὀρμαῖ

ἐν εὐανέμοις βάσσαις, κτέ.

Edi solet e Triclinii coniectura ὀρμαῖται. Sed deest sententiae necessarium vocabulum, scribendumque videtur:

ἀτάρβητος ὀρμαῖ πῦρ

i. e. ὡς πῦρ. Cf. Hom. Ξ 396. Scholiasta scribens λείπει ὡς πῦρ iam ante oculos habuit quod hodie scribitur. De usu intransitivo verbi ὀρμαῖν satis constat, πῦρ autem in hac comparatione omitti potuisse haud facile adducar ut credam.

Aiac. 249 ἢ θῶν εἰρεσίας ζυγὸν ἐζόμενον

ποντοπέρῳ ναῖ μεθεῖναι.

Fortasse sub verbo suspecto latet συθῆναι. Cf. Aesch. Prom. 135 σύθην δ' ἀπέδilos ὅχῳ πτερωτῷ.

Aiac. 345 τάχ' ἂν τις αἰδῶ καπ' ἐμοὶ βλέψας λάβοι.

Expectabam καπ' ἐμὲ vel potius κας ἐμὲ, quod iam Blaydesio placuisse video.

Aiac. 378 οὐ γὰρ γένοιτ' ἂν ταῦθ' ὅπως οὐχ ᾧδ' ἔχουν.

Prorsus facio cum Blaydesio hanc structuram ferri posse neganti, nec tamen cum eo vitiosum puto ὅπως, quia ea coniunctio constanter apparet in similibus formulis οὐκ ἔστιν ὅπως et οὐκ ἔστιν ὅπως οὐκ, sed mendosus videtur Infinitivus, pro quo nescio an substituendus sit Optativus ἔχοι.

Aiac. 449

οὐκ ἂν ποτε

δίκην κατ' ἄλλου φωτὸς ᾧδ' ἐψήφισαν.

Infimae graecitatis cum sit ψηφίζειν pro ψηφίζεσθαι, in vetusto scriptore Attico ἐψήφισαν admodum suspectum est. Facile fluere potuit e glossemate, si Sophocles dedit:

οὐκ ἂν ποτε

δίκην κατ' ἄλλου φωτὸς ᾧδ' ἐκρίναν ἂν.

Aiac. 457 καὶ νῦν τί χρὴ δράν; ὅστις ἐμφανῶς θεοῖς

ἐχθαίρομαι, μισεῖ δὲ μ' Ἑλλήνων στρατὶς

[ἐχθεῖ δὲ Τροία πάντα καὶ πεδία τάδε].

πότερα πρὸς οἴκους κτέ.

V. 459, quem saepsi uncinis, manifesto est spurius. Quod enim Troianis Ajax invisus est, id omnibus Graecis habebat commune, nec quidquam significare ea querela potest, nisi forte putamus, quod nemo faciet, Aiace cogitare de transfugiendo ad hostes, qualis suspicio praeterea refellitur iis

quae paullo post dicit v. 466 sq. Prodit autem falsariam metri Sophoclei imperitia, si quidem trisyllaba vox quintum pedem efficiens vitiosa est.

Aiac. 460

ναυλόχους λιπὼν ἔδρας

μόνους τ' Ἀτρείδας.

Alii alia coniecerunt: δισσοὺς, γυμνοὺς, ὤμοὺς, προδοὺς. Mihi placet ἀνόμεους, nam de Atridarum iniustitia perpetuo Ajax queritur.

Aiac. 434

ὅτου πατὴρ μὲν τῆσδ' ἀπ' Ἰθαίᾳς χθονὸς
τὰ πρῶτα καλλιστεῖ' ἀριστεύσας στρατοῦ
πρὸς οἶκον ἦλθε πᾶσαν εὐκλειαν φέρων·
ἐγὼ δ' ὁ κείνου παῖς, τὸν αὐτὸν ἐς τόπον
Τροίᾳς ἐπελθὼν οὐκ ἐλάσσονι σθένει
οὐδ' ἔργα μείω χειρὸς ἀρκέσας ἐμῆς,
ἄτιμος Ἀργείοισιν ὦδ' ἀπόλλυμαι.

Hunc locum, in quo plura offendunt, sic temptabam in Excerptis, pag. 61:

ὅτου πατὴρ μὲν τῆσδ' ἀπ' Ἰθαίᾳς χθονὸς
τὰ πρῶτα καὶ κάλλιστ' ἀριστεύσας στρατοῦ
πρὸς οἶκον ἦλθε πᾶσαν εὐκλειαν φέρων·
ἐγὼ δ' ὁ κείνου παῖς, τὸν αὐτὸν ἐς τόπον
<τοῦτον παρ>ελθὼν οὐκ ἐλάσσονι σθένει
οὐδ' ἔργα μείω χειρὶ δὴ πράξας ἐμῇ
ἄτιμος Ἀργείοισιν ὦδ' ἀπόλλυμαι.

Quia tamen secundus quem adscripsi versus etiam sic correctus mediocriter placet et propter verba sequentia πᾶσαν εὐκλειαν φέρων satis videtur inutilis, hodie nescio an imperite fictus sit ab interpolatore ad exemplum v. 1300, ubi de eodem Telamone dicitur

ὅστις στρατοῦ τὰ πρῶτ' ἀριστεύσας ἐμὴν
ἴσχει ξύνευον μητέρ'.

Aiac. 547 εἴπερ δικαίως ἐστ' ἐμὸς τὰ πατρόθεν.

Reliquis coniecturis accedat haec mea:

εἴπερ δικαίως ἐστὶ πατρόθεν <γεγώς>.

Nam ἐμός glossema videtur. Saltem aut hoc aut τὰ πατρόθεν abundat.

Aiac. 600 ἐγὼ δ' ὁ τλάμων παλαιὸς ἀφ' οὗ χρόνος

Ἰδαία μίμνω λειμωνία ποία μῆλων

ἀνύριθμος κτέ.

Alienis periculis (etiam recentissimis) cautus ab hoc loco tot coniecturarum naufragiis famoso manum abstinere, hoc tantum monens ne Dindorfii quidem coniecturam quamvis plurimis criticis probatam μῆνων pro μῆλων veram videri, quippe quae nimia videatur hyperbole de X annorum spatio, de quo dictum ferrem ἡμερῶν ἀνύριθμος. Si reliqua loci emendatio mihi cederet, potius suspicerer pro ΜΗΛΩΝ legendum esse ΚΗΔΩΝ, κηδῶν ἀνύριθμος, ut est Elect. 231 ἀνάριθμος ὧδε θρήνων.

Aiac. 685 sq. Vide ad Trach. 18 sqq.

Aiac. 778 ἀλλ' εἴπερ ἔστι τῇδε θ' ἡμέρα, κτέ.

Fortasse litterae melius sic dirimentur, ut scribamus τῇδ' ἔθ' ἡμέρα.

Aiac. 782

εἰ δ' ἀπεστερήμεθα,

οὐκ ἔστιν ἀνὴρ κείνος, εἰ Κάλχας σοφός.

Plerumque corrigitur ἀφυστερούμεθα vel ἀφυστερήμεθα, sed neque verbum medium neque compositum exemplis probis et antiquis confirmari potest; quod enim legebatur Eurip. Iph. A. 1203 παιδὸς ὑστερήσομαι certa coniectura a Nauckio mutatum est in ἔστερήσομαι. Qua re intellecta Badhamus reposuit loco nostro εἰ δ' ἄρ' ὑστερήσαμεν, rectius fortasse facturus, si pro Aoristo posuisset Perfectum ὑστερήκαμεν.

Aiac. 806 ζητεῖτ' ἴοντες τάνδρως ἔξοδον κακὴν.

Cum dubiae admodum sit Graecitatis ζητεῖν τινὸς ἔξοδον pro ζητεῖν ὅποι τις ἐξελέλυθε, neque leni mutatione hic locus curari possit, vereor ne confugiendum sit ad suspicionem, hunc locum esse e numero eorum, ubi vetus lacuna imperite expleta sit. Quid poeta dederit pro certo nemo scire potest, sed sententiae aptum est:

οἱ δ' ἐσπέρους ἀγκῶνας, οἱ δ' ἀντηλίους
ζητεῖτ' ἴοντες τάνδρως <ἐπὶ σωτηρίᾳ>.

Aiac. 852 ἀλλ' οὐδὲν ἔργον ταῦτα θρηνεῖσθαι μάτην.

ἀλλ' ἄρκτηόν τὸ πρᾶγμα σὺν τάχει τινί.

ὦ Θάνατε Θάνατε νῦν μ' ἐπίσκεψαι μολῶν.

Aut versus inutilis tribuendus est interpolatori, aut si Sophocleus est, duobus vitiis, quibus ridiculus redditur, est liberandus. Ineptissimum enim est ἀρχεσθαι dictum de caede, quae uno ictu itaque temporis momento perficitur, et procul dubio legendum ἐρκτηόν, quod ipsum iam Reiskium olim commendasse nunc video, nec magis ferendum σὺν τάχει τινί pro σὺν τάχει. Conieci:

ἀλλ' ἐρκτηόν τὸ πρᾶγμα σὺν τάχει τόδε.

Idem verbum aliquando restitui iussi supra v. 40 καὶ πρὸς τί δυσλόγιστον ὦδ' ἤξεν χέρα; suspicatus ἤρξεν χερί, ut sit sententia: quo consilio rem adeo inconsideratam manu patravit? Hunc Abristum poeta usurpavit Phil. 117. 1353. 1406. Trach. 935. 1201. Idem praeunte Hermanno ab editoribus numerorum causa restitutus est Aiac. 905, ubi libri

Chor. τίνος ποτ' ἄρ' ἐπραξε χεὶρὶ δῦσμορος;

Tecm. αὐτὸς πρὸς αὐτοῦ, δῆλον.

quae lectio sententiae aptissima est, quod dici non potest me iudice de Hermanni coniectura ποτ' ἄρ' ἐρξε, quia nusquam verbum ἔρδειν est intransitivum, itaque male quadrat

responsum αὐτὸς πρὸς αὐτοῦ. Quare haud scio an, ut lenius, ita verius olim Bothius rescripserit:

τίνος ποτ' ἄρα πρᾶξε χειρὶ δύσμορος;

Aiac 1024 οἱμοι, τί δράσω; πῶς σ' ἀποσπάσω πικροῦ
τοῦδ' αἰόλου κνώδοντος, ὦ τάλας, ὕφ' οὗ
φονέως ἄρ' ἐξέπνευσας; εἶδες ὡς χρόνῳ
ἐμελλέ σ' Ἑκτωρ καὶ Θανῶν ἀποφθίσειν.

Dubito an hunc locum melius sic interpungamus:

τοῦδ' αἰόλου κνώδοντος; ὦ τάλας, ὕφ' οὗ
φονέως ἄρ' ἐξέπνευσας. εἶδες κτλ.

ut existimemus actorem, qui agat Teucri personam, post verba οἱμοι — κνώδοντος cadaver Aiakis a gladio divellere, tum vere exclamare ὦ τάλας κτέ. Praeterea fere malim:

οἱμοι, τί δράσω; Φέρε σ' ἀποσπάσω κτέ.

Aiac. 1084 ἀλλ' ἐστάτω μοι καὶ δέος τι καίριον,
καὶ μὴ δοκῶμεν δρῶντες ἂν δεώμεθα
οὐκ ἀντιτείσσειν αὖτις ἂν λυπώμεθα.

Doceat me aliquis, quod mihi obscurum est, quid sibi hic velit vocula καὶ, aut mecum legat:

ἀλλ' ἐστάτω δὴ μοι δέος τι καίριον, κτέ.

Aiac. 1115 πρὸς ταῦτα πλείους δεῦρο κήρυκας λαβῶν
καὶ τὸν στρατηγὸν ἤκε.

Maiore vi dictum foret:

καὶ αὐτὸν στρατηγὸν ἤκε.

Articulum post αὐτὸν recte omitti ostendunt loci Ai. 1168. El. 720. 1396. 1329. Ant. 1217. O. C. 1650.

Aiac. 1164 ἀλλ' ὡς δύνασαι, Τεῦκρε, ταχύνας
σπεῦσον κοίλῃν κάπετόν τιν' ἰδεῖν

τῶδ', ἐνθα βροτοῖς τὸν δαίμνηστον
τάφον εὐρώεντα καθέξει.

Tam ταχύνας σπεύσων (licet ταχέως σπεύδειν dicatur) quam praesertim locutio ἰδεῖν τί τινα, in qua iam alii haeserunt ut aliena ab antiquo sermone, faciunt ut interpolatorem sua intermiscuisse suspicer. Prorsus saltem sufficit:

ἀλλ' ὥς δύνασαι, Τεῦκρε, τάχυνον
κοίλῃν κάπετον τῶδ', ἐνθα βροτοῖς
τὸν δαίμνηστον
τάφον εὐρώεντα καθέξει.

Sic infra v. 1403 ἀλλ' οἱ μὲν κοίλῃν κάπετον χερσὶ ταχύνατε.

Aiac. 1310 ἐπεὶ καλὸν μοι τοῦδ' ὑπερπονουμένῳ
θανεῖν προδήλως μᾶλλον ἢ τῆς σῆς ὑπὲρ
γυναικὸς ἢ τοῦ σοῦ θ' ὁμαίμονος λέγω.

Hermanni lenissima correctio σοῦ pro τοῦ ita tantum huic loco proderit, si simul mendum quo laborant in praegresso versu voculae τῆς σῆς sublatum erit. Conieci:

μᾶλλον ἢ μάχλης ὑπὲρ
γυναικὸς, ἢ σοῦ σοῦ θ' ὁμαίμονος λέγω;

i. e. aut pro te fratreque tuo, si sic me dicere mavis. Quali oratione Teucer satis aperte significat, se Atridas vix digniores existimare pro quibus pugnet quam Helenam, mulierem libidinosam.

Aiac. 1324 ἤκουσεν αἰσχροῦ· ὁρῶν γὰρ ἦν τοιαῦτά με.

Temere Schmidtius coniecit ἐχθροῦ. Cf. 1320 οὐ γὰρ κλύον-
τές ἐσμεν αἰσχίστους λόγους, Philoct. 607. Antig. 1047, al.

Finem his annotationibus imponam communicanda cum lectoribus vel potius in memoriam revocanda observatiuncula, quam, licet perexigui sit momenti, tamen fore spero ut a futuris fabularum Graecarum editoribus non vilipendatur.

Invaluit hodie mos scribendi $\pi\omicron\sigma\tau\upsilon$ sine diphthongo, ubicumque metrum paenultimam brevem postulet, neque eam consuetudinem impugno, quia bona aetate forma sine iota paene constanter in titulis reperitur, licet (quod inscriptionibus quibusdam metricis demonstrari potest) ipsi veteres Athenienses nullum observarint in metrico utriusque formae usu discrimen. Attamen hoc summa constantia observarunt, quod a Meklero neglectum video, v. c. Ai. 1395, ubi $\pi\omicron\omega$ edidit pro $\pi\omicron\iota\omega$, ut verbo numquam vocalem eximant ante vocales et diphthongos $\omicron$, ω , $\omicron\upsilon$, $\omicron\iota$. Rem diligentissime ostendit MEISTERHANS in utilissimo libello, qui inscribitur *Grammatik der Attischen Inschriften*, pag. 27, unde ipse primum intellexi me Excerpta e poetis Graecis iterum edentem similiter errasse.

AD FRAGMENTA.

Iis quae adolescens scripsi in Exercitationibus meis Criticis et postea in novae Mnemosynae vol. VI nunc e repetita lectione paucas addam observationes.

Fr. CDXXI, 4

ὥστε τέκτονος

παρὰ στάθμην λόντος ὀρθοῦται κανών.

Aut λέγει παρὰ στάθμην dictum de fabro lineam regula indicatam persequenti, ut interpretatur Dindorfius, fuit formula artis fabrilis, quam hodie ignoramus, aut λόντος corruptum est. Expectatur ἰσχοντος (s. ἔχοντος) vel τιθέντος, sc. τὸν κανόνα.

Fr. CDLXX Οὐ γάρ τις ἂν δύναιτο πρῶρατῆς στρατοῦ

τοῖς πᾶσι δεῖξαι καὶ προσαρθέσαι χάριν·

ἐπεὶ οὐδ' ὁ κρείστων Ζεὺς ἐμοῦ τυραννίδι

οὔτ' ἐξεπομβρῶν οὔτ' ἐπαυχμήσας Φίλος.

Sophocles h. l., quod facit saepius imprimis in Antigona, antiquioris poetae sententiam attulit. Quis enim haec legens non meminit Theognidei illius v. 25

οὐδὲ γὰρ ὁ Ζεὺς

οὔθ' ὤων πάντεσσ' ἀνδάνει οὔτ' ἀνέχων?

Sed haereo in verbo composito ἐξεπομβρῶν, cuius prima praepositio omni vi caret. Haud quidem ignoro subinde in tragoedia eam praepositionem perexiguam vel potius nullam vim addere verbis compositis, sed tamen ea componendi

licentia poetae non utuntur nisi cogentibus numeris. Quare hic verum esse suspicor:

οὐτ' ἐστ' ἐπομβρῶν οὐτ' ἐπαυχμήσας φίλος.

Fr. DIX Τεῦκρος δὲ τόξου χρώμενος Φειδωλίᾳ
ὑπὲρ τάφρου πηδῶντος ἔστησεν Φρύγας.

Cum *ιστάναι* significet sistere, nequaquam intellego quo pacto Teucer parce utens sagittis efficere potuerit ut Troiani supersilientes iam castrorum Graecorum fossam ab incepto desisterent, nam expectari ipsum contrarium vix opus est dicere. Quia vero inaudita synaloephe corrigeres τόξου <οὐ> χρώμενος, nihil aliud restat, quam ut locum emendemus scribendo:

Τεῦκροῦ δὲ τόξ' οὐ χρωμένοῦ Φειδωλίᾳ
ὑπὲρ τάφρου πηδῶντας ἔστησεν Φρύγας.

Litterae ΤΟΞΟΤ cum male coniunctae essent, genetivum in nominativum imperite mutavit librarius.

Fr. DXVII νῦν δ' οὐδέν εἰμι χωρίς, ἀλλὰ πολλάκις
ἔβλεψα ταύτῃ τὴν γυναικείαν φύσιν
ὥς οὐδέν ἐσμεν κτέ.

Schmidtus pag. 265 sq. haec verba sic refingens:

νῦν δ' οὐ δειμι νεωρές, ἀλλὰ πολλάκις
ἔψεξα ταύτῃ κτέ.

quam aptum sit *νεωρές* (verus accentus est *νεῶρες*), recens, ipse viderit; sed disputanti contra Gomperzium prorsus ei assentior recte Cobetum quaesivisse, quod apte opponeretur verbis sequentibus ἀλλὰ πολλάκις κτέ.

Contra cum Gomperzio *ἔβλεψα* sanum esse credo. Cum quid praecesserit ignoretur, semper admodum incerta manebit primorum verborum emendatio. Mihi venit in mentem:

οὐ νῦν δ' ἐν ἡμῖν χωρίς, ἀλλὰ πολλάκις
ἔβλεψα καὶ ἄλλῃ τὴν γυναικείαν φύσιν,
ὥς οὐδέν ἐσμεν κτέ.

Non nunc in me seorsim sed saepe alias quoque (in aliis quoque mulieribus) muliebrem observavi naturam, quam simus miserae. Sentio tamen vel sic χωρὶς habere quod displiceat, et locum aliis commendo.

Schmidtii autem coniecturam παῖδες pro πάντες in v. quinto probandam arbitror.

Fr. DXVIII

Ἐν Φύλον ἀνθρώπων μί' ἔδειξε πατὴρ καὶ μητὴρ ἡμᾶς
ἀμέρα τοὺς πάντας· οὐδεὶς ἔξοχος ἄλλος ἐβλαστέν ἄλλου.
βόσκει δὲ τοὺς μὲν μοῖρα δυσαμερίας, τοὺς δ' ὄλβος ἡμῶν,
τοὺς δὲ δουλείας ζυγὸν ἔσχεν ἀνάγκας.

Locum inde a 2 vs. nuper sic temptavit Gleditschius:

ἀμέρα τοὺς πάντας· οὐδεὶς ἔξοχος ἄλλου ἐβλαστέν.
βόσκει δὲ τοὺς μὲν μοῖρα δυσαμερίας, τοὺς δ' ὄλβος ἡμῶν
〈καὶ κράτος〉,

ἄλλους δὲ δουλείας ζυγὸν ἔσχεν ἀνάγκας.

Satis probabiliter, ut opinor, sed vocem AMEPA sanam esse nego. Quid enim quaeso sibi volt unus patris matrisque dies? Intellegam una (mutua) parentum voluptas, itaque corrigam ἀδονα.

Fr. DLXXIII. Optime hunc locum curavit Schmidtius, nec habeo quod addam, nisi scholiastam Aristotelis, qui omnes tres versus attulit, non scripsisse "Α Φησιν ὁ βιάζων πρὸς τὴν Σιδηρῶ, sed ὁ παίζων.

Fr. DLXXXIII a πολλῶν δ' ἐν πολυπληθίᾳ πέλεται

οὔτ' ἀπ' εὐγενέων ἐσθλὸς οὔτ' ἀχρείων
τὸ λίαν κακός· βροτῶ δὲ πιστὸν οὐδέν.

Partim meis partim alienis admissis coniecturis locum sic constituerim:

Οὐ πολὺ δ' ἐν πολυπληθίᾳ πέλεται

οὐτ' ἀπ' εὐγενέων ἐσθλὸν οὐτ' ἀχρείων <ἀπο>
 πάλιν κακόν· σπορᾷ δὲ πιστὸν οὐδέν.

Non multi, si ingentem spectas hominum numerum, sunt neque e generosis parentibus boni neque contra ex improbis mali. Generatione confidi prorsus nequit. Ἄπο addidit Bothius, πάλιν debetur Meinekio, σπορᾷ conieci Mnem. VI², 281, cetera nunc.

Fr. DCLXXVIII ὦ παῖδες, ἢ τοι Κύπρις οὐ Κύπρις μόνον,
 ἀλλ' ἔστι πολλῶν ὀνομάτων ἐπώνυμον.
 ἔστιν μὲν Ἄιδης, ἔστι δ' Ἀφθίτος βία,
 ἔστιν δὲ λύσσα μαινάς, ἔστι δ' Ἴμερος
 ἄκρατος, ἔστ' οἰμωγμός, ἐν κείνῃ τὸ πᾶν
 σπουδαῖον, ἰσχυραῖον, ἐς βίαν ἄγον κτέ.

E coniecturis olim ad h. l. propositis certa est Bothiana βίος pro βία, meritoque recepta a Dindorfio. Praeterea probabiliter δυνάμεων pro ὀνομάτων coniecit Meinekios et μαινάς pro μαινιάς Porsonus, sed iniuria mihi Dindorfius recepissee videtur Bothii correctionem ἀκραντος, a loci ratione me iudice alienissimam. Hoc enim est poetae artificium, ut in hac variarum Veneris proprietatum enumeratione non similes copulet notiones, sed inter se opponat contrarias. Insanæ autem rabiei non opponitur, ut arbitror, desiderium non expletum, sed desiderium bene temperatum, itaque corrigendum suspicor:

ἔστι δ' Ἴμερος

ἐὺκρατος, κτλ.

Fr. DCLXXXVI. Me et Cobetum post Hemsterhusium, quod nesciebamus, conicientes κεῖ pro καὶ vehementer carpit Schmidtius. Attamen (quod pace dictum sit Porsoni et Kruegeri, quorum memoriam valde veneror) admodum videtur probabile poetam Atticos, qui eam crasin non solum in καὶ

εὐθύς, sed etiam in vocabulis cum εὖ compositis (quorum exempla collegit Blaydesius ed. Aristophan. 1886, vol. II, pag. XIII) admiserint, eandem non recusasse in καὶ εὖ. Quis enim, ut hoc utar, credat recte dici κεύπαθής, sed κεύ παθεῖν dici non posse? Nonne multo est probabilius casui tribuendum esse quod hodie κεύ nusquam appareat? Equidem sic opinor, nec si alius locus eodem remedio aeque facile emendari poterit, eo uti dubitabo. Schmidtijs solita violentia locum temptans τύχην in altero versu, nihil tale meritum, mutare coactus est.

Fr. DCLXXXVIII.

Οὐκ ἔστι γῆρας τῶν σοφῶν, ἐν οἷς ὁ νοῦς
 θεία ξύνεστιν ἡμέρα τετραμμένος.
 προμηθία γὰρ κέρδος ἀνθρώποις μέγα.

Nihil horum intellego, nec versus tertius omnino cum reliquis cohaerere videtur, sed aliud esse fragmentum. Reliqua quantumvis incerta coniectura sic tempto:

Οὐκ ἔστι γῆρας τῶν σοφῶν, ἐν οἷς ὁ νοῦς
 ἐσθλαῖσιν ἔστιν ἡδοναῖς τετραμμένος.

ut dicat poeta, non vere senescere, sed ad mortem usque frui iuventute sapientes, quorum mens nutrita sit honestis (cogitandi et meditandi) voluptatibus (non turpibus debilitatum corpus). Videant alii. Nam lenius requiro remedium.

Fr. DCCXIII 'Ἄλλ' οὐμὸς δει πόντος ἐν πυκνῷ θεοῦ

τροχῷ κυκλεῖται καὶ μεταλλάσσει φύσιν,
 ὥσπερ σελήνης δ' ὅψις εὐφρόνα δύο
 εἶναι δύναιτ' ἂν οὔ ποτ' ἐν μορφῇ μιᾷ,
 ἀλλ' ἐξ ἀδήλου πρῶτον ἔρχεται νέα
 πρόσωπα καλλύνουσα καὶ πληρουμένη,
 χῶτανπερ αὐτῆς εὐγενεστάτη Φανή,
 πάλιν διαρρεῖ ἀπὶ μηδὲν ἔρχεται.

Plutarchum iam legisse *εύγενεστάτη* inde apparere videtur quod non tantum in vita Demetrii, sed etiam bis in Morali-
bus ita scriptum exstat. Nihilominus in fr. 741 bis recte
apud eundem legitur

λάμπει γὰρ ἐν χρεΐαισιν ὥσπερ εὐπρεπῆς
χαλκὸς κτέ.

semel vero apparet falsa lectio *εύγενής*. Quidquid autem sta-
tuendum est de Plutarcho, nullus dubito quin ipse Sophocles
scripserit:

χῶτανπερ αὐτῆς εὐπρεπεστάτη Φανή.

Cf. Aesch. Pers. 180. Sept. 99. Eur. Iph. Aul. 386. 822.
Hecub. 269. *Εύγενής* enim de externa specie ab antiquioribus
saltem non dicitur.

Fr. DCCXXXVII Βραδεῖα μὲν γὰρ ἐν λόγοισι προσβολή
μόλις δι' ὧτος ἔρχεται τρυπωμένου, κτέ.

Dindorfius affert meam coniecturam *βαρεῖα* et Meinekianam
ρύπαμένου. Verbi notio aptissima est, sed haereo in Praesenti,
ubi expectes Perfecti participium *ἐρρυπωμένου* vel, quod
magis Atticum videtur, *ἐρρυπημένου*, quod vide an poeta
admissa aphaeresi dare potuerit. Aphaeresin, non crasin,
recte statuere mihi videtur Blaydesius Arist. Pac. 253 in
χρησθαι ἐτέρῳ. — Paullo longius distat a tradita lectione,
quod Naberus per litteras mecum communicavit *ρύπου πλέω*.

Fr. DCCLIV Μύω τε καὶ δέδορκα κἄξανίσταμαι,
πλέον φυλάσσω αὐτὸς ἢ φυλάσσομαι.

Absurda est observandi ratio τὸ μύειν, nec nisi pulvere
coacti oculos clauserunt custodes cadaveri Polynicis appositi
in Antigona. Videtur olim fuisse:

Κλύω τε καὶ δέδορκα κτέ.

Fr. DCCLXXXI καὶ τὰν νέορτον, ἃς ἔτ' ἄστολος χιτῶν

Θυραῖον ἀμφὶ μῆρόν
πτύσσεται, Ἑρμιόνα,

Calidius Mnemos. VI² sollicitavi Θυραῖον, quod Plutarchum legisse bene observat Schmidtius. Et recte ita scribere potuit poeta, nam revera femur celerius incedente puella identidem tali, qualis hic describitur, veste nudatur itaque fit Θυραῖον.

Sed apud Plutarchum in Lycurgi et Numae compar. cap. 3, ubi hos versus attulit, minus recte scriptum exstat: τῷ γὰρ ὄντι τοῦ παρθενικοῦ χιτῶνος αἱ πτέρυγες οὐκ ἦσαν ἀνερραμμέναι. Nam sententia postulat οὐκ ἦσαν συνερραμμέναι.

Fr. CCCXLII, 5 συμπλάζεται δὲ πλῆθος οὐχ ὅσον δοκεῖς.

HAYMANUM, Cambridg. Philol. Proceed. 1882, pag. 30 conicientem πλῆθος οἱ, πόσον δοκεῖς; latuit me ante XXIV annos idem suasisse Exercit. Crit., pag. 12.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

- Pag. 18, 23 Praetulerit forsā aliquis *eis* pro *πρὸς*.
 „ 19, 9 *θανασίμων* coniecit iam Weckleinius.
 „ 25, 8 *ἀκρας* tamen ob *ἀνωθεν* minus placet.
 „ 26, 15 Lege *ἀρέσκει*.
 „ 26, 19 Non ignoro apud poetas coalescere *οἶμοι* ὥς, sed fortasse *crasis* potius est quam *elisis*.
 „ 44, 14 Nauckius coniecit: ὥσπερ ἡ *Φάτις* <*κρατεῖ*>, *ξένοι* fortasse recte.
 „ 46, 27 Lege *ὁ καλεῖ*.
 „ 53, 3 *σύμπολις* tamen dici potuisse pro *συμπολίτης* dubito, neque id sequitur ex *σύμπλους* et *σύμβιος* similibusque. Recte Nauckius *δρόπτολιν*.
 „ 61, 15 Dele „vel — *συνοδοίπορος*’, quae imprudenti mihi exciderunt. Non potest autem *ἵσον* *φρονεῖν* significare, quod putant, eiusdem esse factionis, quia aliud est *ἵσον*, aliud *ταύτόν*. Significat tantundem spirare, non minores spiritus gerere, quod hic absurdum est. Itaque de loci corruptela non dubito, sed de emendatione despero.
 „ 63, 18 Lege „*στιν ἡδ’* pro „*στι καὶ*.
 „ 64, 27 *Τάδε* iam ab alio coniectum esse video, sed dubia structura. Praestiterit quod posui *ἐν τοῖσδε*.

